

Manuál verejných priestorov

Princípy a štandardy tvorby bezpečných ulíc

Urbanisticko-dopravné
situácie

v 1.01

Obsah

4	Štruktúra Princípov a štandardov (PaŠ)
6	Úvod
8	Zonácia mesta
10	Súhrnná tabuľka
10	Dopravné režimy
12	Typológia prvkov upokojuvania dopravy
14	Významné ulice
16	Ulice celomestského významu
24	Ulice mestského a zonálneho významu
32	Obytné ulice
34	Ulice v pamiatkových zónach a zóne kompaktného mesta
34	Ulice v zónach zástavby rodinných domov
34	Ulice v zónach sídliskovej a novodobej zástavby
52	Bibliografia
54	Spracovateľský kolektív

Štruktúra PaŠ

1 Urbanisticko-dopravné situácie

Významné ulice

Ulice celomestského významu

Ulice mestského významu

Ulice zonálneho významu

Obytné ulice

Ulice v pamiatkových zónach a zóne kompaktného mesta

Ulice v zóne zástavby s rodinnými domami

Ulice v zóne sídliskového mesta a novodobej zástavby

Ulice v zónach občianskej vybavenosti

Ulice v zónach obchodov, vzdelávania, športu

Vstupy do prírodných zón

Lesy a lesné parky

Vinohrady

Bratislavský Dunajský park

2 Dopravné režimy

Rýchlostné cesty (70)

Obojsmerná ulica

Jednosmerná ulica

Protismerná ulica

Slepá ulica

Bicyklová cesta

Parkovisko

Zóna 30

Zdieľaná zóna

Školská zóna

Obytná zóna

Vnútrobloky

Pešia zóna

Obmedzenie premávky

3 Typológia prvkov upokojuvania dopravy

Horizontálne prvky

Zúženie jazdných pruhov a vozovky

Zníženie počtu jazdných pruhov

Oddelenie jazdných pruhov

Zrušenie stredových a okrajových čiar

Vybočenie jazdného pruhu

Zátkové zastávky

Zastávkový výbežok

Ochranné a deliace ostrovčeky

Optická psychologická brzda

Zmena povrchu vozovky

Vysunuté chodníkové plochy a nárožia

Kruhový objazd

Miniokružná križovatka

Križovatka bez určenia prednosti v jazde

Diverter v križovatke

Zmena geometrie križovatky

Vertikálne prvky

Krátky priečny prah – spomaľovací vankúš

- obdĺžnikový, kruhový, retardér, sínusoidý spomaľovač

Dlhý priečny prah

Vyvýšená plocha

- na vjazdoch do zón s obmedzením rýchlosti

(priebežný chodník)

- pri úpravách obytnej a pešej zóny

- pri zdôraznení miestneho nebezpečenstva

- pri zastávkach MHD medzi nástupišťom a chodníkom

- pri zastávkach MHD viedenského typu

- na križovatke

Pojazdné ostrovčeky a nárožia

Legenda:

- časti, o ktorých pojednáva dokument
- časti, ktorými sa dokument nezaobrá

Úvod

Tvorba bezpečných ulíc predstavuje systematický prístup k navrhovaniu mestských komunikácií tak, aby **podporovali bezpečný pohyb všetkých účastníkov dopravy**, znižovali riziko dopravných nehôd a zároveň prispievali k vyššej kvalite verejného priestoru. Bezpečné ulice sú navrhované s dôrazom na primerané rýchlosti vozidiel, čitateľnosť priestoru, komfort chodcov a cyklistov a na vyvážené fungovanie všetkých druhov mobility. **Tento prístup integruje dopravné, urbanistické a priestorové riešenia**, ktoré vytvárajú prostredie podporujúce bezpečný a príjemný pohyb v meste.

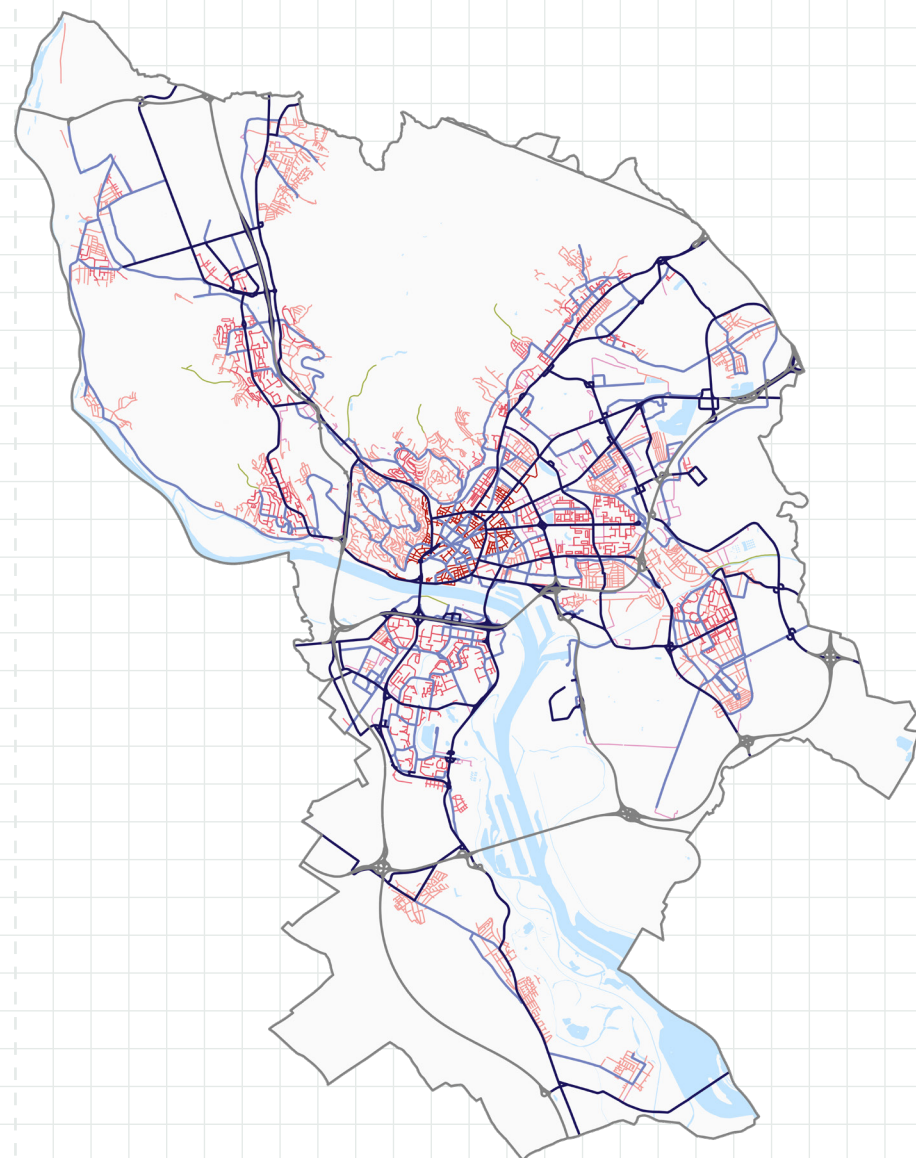
Regulácia rýchlosti a intenzity dopravy je nevyhnutným **nástrojom** na zvyšovanie **bezpečnosti**, podporu **udržateľnej mobility** a zlepšenie **kvality verejných priestorov**. Tento manuál poskytuje princípy a štandardy pre efektívne plánovanie dopravných opatrení, ktoré regulujú rýchlosť, znižujú negatívne vplyvy automobilovej dopravy a vytvárajú komfortnejšie prostredie pre chodcov a cyklistov.

Dokument definuje urbanisticko-dopravné situácie, kategorizuje ulice podľa významu, funkcie a dopravných režimov. Dokument prezentuje komplexnú typológiu opatrení na upokojovanie dopravy v rámci modelových situácií jednotlivých typov ulíc, pričom sa zameriava na:

- **Horizontálne prvky**, ako sú zúženie jazdných pruhov, ochranné ostrovčeky a optické brzdy.
- **Vertikálne prvky**, napríklad spomaľovacie prahy, vyvýšené plochy a križovatky.
- **Doplňkové prvky** vrátane mobiliáru, zelene a organizácie parkovania.

Manuál je určený urbanistom, dopravným inžinierom a samosprávam, ktoré sa podieľajú na plánovaní a tvorbe bezpečných a kvalitných mestských priestorov. Jeho cieľom je podpora bezpečnej, udržateľnej a vyvázenej mobility, ktorá prispeje k zlepšeniu kvality života v mestách.

Zonácia mesta

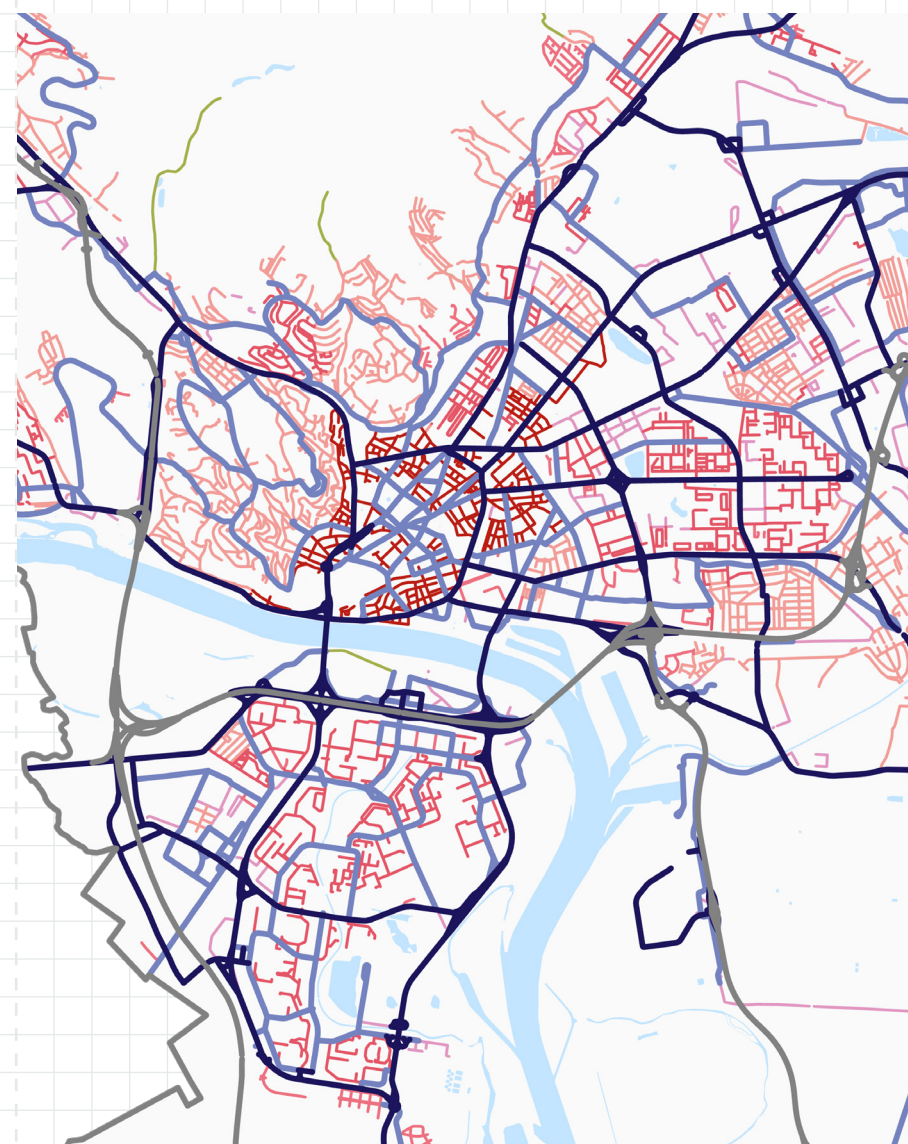

Významné ulice

- Ulice celomestského významu
- Ulice mestského významu a zonálneho významu

Obytné ulice

- Ulice v pamiatkových zónach a zóne kompaktného mesta
- Ulice v zóne zástavby s rodinnými domami
- Ulice v zóne sídliskového mesta
- Ulice v zóne novodobej zástavby

Ulice v zónach občianskej vybavenosti

Ulice v zónach obchodov, vzdelávania, športu

Vstupy do prírodných zón

Lesy a lesné parky
Vinohrady
Bratislavský Dunajský park

Súhrnná tabuľka

Dopravné režimy

Dopravné režimy situácie	Funkčná trieda
Významné ulice a lineárne štruktúry	
Ulice celomestského významu	MZ1-MZ2
Ulice mestského významu	MO1 - MO2
Ulice zonálneho významu	MO1 - MO2
Obytné ulice	
Pamiatkové zóny a Zóna kompaktného mesta	MO2-MN1
Zóna zástavby s rodinnými domami	MO2-MN1
Zóny sídliskového mesta a novodobej zástavby	MO2-MN1
Štruktúry a objekty občianskej vybavenosti	
Areály občianskej vybavenosti, vzdelávania, športu	MO2-MO3
Vstupy do zelených zón	
Lesy a lesné parky	MO2-MN1
Vínohrady	MO2-MN1
Bratislavský Dunajský park	MO2-MN1

Obojsmerná ulica	Jednosmerná ulica	Protismerná ulica	Slepá ulica	Bicyklová cesta	Zóna 30	Školská zóna	Obytná zóna	Pešia zóna	Obmedzenie premávky
✓									
✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-
✓	o	o	-	o	o	-	-	o	o
✓	o	o	-	o	o	-	-	o	o
✓	✓	✓	o	✓	✓	-	✓	o	o
✓	✓	✓	o	✓	✓	-	✓	o	o
✓	✓	✓	o	✓	✓	-	✓	o	o
o	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	o	o
o	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	o	o
o	o	✓	✓	✓	✓	-	-	o	o
o	o	✓	✓	✓	✓	-	-	o	o
o	o	✓	✓	✓	✓	-	-	o	o

Typológia prvkov upokojuvania dopravy

Typológia prvkov – horizontálne prvky		
Umiestňované priebežne a/alebo ako súčasť križovatky	Organizácia pruhov	zúženie jazdných pruhov a vozovky
		zniženie počtu jazdných pruhov
		oddelenie jazdných pruhov
		zrušenie stredových a okrajových čiar
		vybočenie jazdného pruhu
	Zastávky MHD	zátkové zastávky
		zastávkový výbežok
	Iné	ochranné a deliace ostrovčeky (s priechodom / priestorom na prechádzanie)
		optická psychologická brzda
		zmena povrchu vozovky (optická psychologická brzda s akustickým efektom)
vysunuté chodníkové a zelené plochy a vysunuté nárožia		
kruhový objazd		
Umiestňované ako súčasť križovatky	miniokružná križovatka	
	križovatka bez určenia prednosti v jazde	
	diverter v križovatke	
	zmena geometrie križovatky	

Typológia prvkov – vertikálne prvky	
Umiestňované priebežne a/alebo ako súčasť križovatky	krátky priečný prah (spomaľovací vankúš – obdĺžnikový, kruhový)
	krátky priečný prah (spomaľovací prah – retardér)
	krátky priečný prah (spomaľovací prah – sínusoidný spomaľovač)
	dlhý priečný prah (s/bez VDZ)
	vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej a pešej zóny – pri zdôraznení miestneho nebezpečenstva (priechod pre deti pri škole)
	vyvýšená plocha – pri zastávkach MHD medzi nástupišťom a chodníkom
	vyvýšená plocha – pri zastávkach MHD viedenského typu
	pojazdné ostrovčeky a nárožia
Umiestňované ako súčasť križovatky	vyvýšená plocha – na križovatke – na vjazdoch do zón s obmedzením rýchlosti (priebežný chodník)

Princípy
a štandardy
tvorby
bezpečných ulíc

Legenda:
✓ vhodné
o možné
- nevhodné

Vodorovné dopravné značenie	Lepené a montované prvky	Stavebné prvky	Významné ulice			Obytné ulice			Ulice v zónach občianskej vybavenosti	Vstupy do prírodných zón		
			Ulice celomestského významu	Ulice mestského významu	Ulice zonálneho významu	Pamiatkové zóny a Zóna kompaktného mesta	Zóna zastávky s rodinnými domami	Zóny sídliskového mesta a novodobej zástavby	Areály občianskej vybavenosti, vzdelávania, športu	Lesy a lesné parky	Vínohrady	Bratislavský Dunajský park
✓	✓	✓	o	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	✓	✓	o	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
✓	-	-	o	o	o	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	✓	✓	o	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	✓	✓	-	o	o	o	o	o	o	✓	-	-
-	✓	✓	-	✓	✓	o	o	o	o	✓	-	-
✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	✓	✓	o	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	✓	✓	o	o	o	-	-	-	-	-	-	-
-	✓	✓	-	o	o	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	-	-	-	o	o	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	✓	✓	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓	✓	✓	o	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

-	✓	-	-	o	o	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
-	✓	✓	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
-	-	✓	o	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
-	✓	✓	-	o	o	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
-	-	✓	-	-	-	✓	✓	✓	✓	-	-	-
-	-	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	✓	-	o	-	-	-	-	-	-	-	-
-	✓	✓	-	o	o	o	o	o	o	o	o	o
-	-	✓	-	o	o	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Významné ulice

- ulice, ktoré sú nositeľom **nadmestského (celospoločenského) a mestského významu**, reprezentované predovšetkým hlavnými mestskými radiálami a okruhmi;
- sú zväčša dopravne zaťažené a tvoria **významné spojnice všetkých druhov dopravy** v rámci mesta, prepájajúce jeho jednotlivé časti, zároveň spájajú mesto s okolím;
- vytvárajú ucelenú **sieť verejných priestorov** a prepájajú významné uzlové verejné priestory (predovšetkým námestia a parky);
- jednotivé funkcie sú prevažne priestorovo výrazne segregované;
- ulice sú lemované prevažne **kompaktnou zástavbou** s významnou **občianskou vybavenosťou, polyfunkčnými objektmi a areálmi celomestského a mestského významu**.

Dopravné režimy	Ulice celomestského významu	Ulice zonálneho významu
Obojsmerná premávka	✓	✓
Jednosmerná premávka	-	o
Jazda cyklistov v protismere	-	o
Bicyklová cesta	-	o
Zóna 30	-	o
Pešia zóna	-	o
Obmedzenie premávky	-	o

Legenda:

- ✓ vhodné
- o možné
- nevhodné

Princípy a štandardy tvorby bezpečných ulíc

Typológia prvkov – horizontálne prvky

Typológia prvkov – horizontálne prvky			Významné ulice		
			Ulice celomestského významu	Ulice mestského významu	Ulice zonálneho významu
Umiestňované priebežne a/alebo ako súčasť križovatky	Organizácia pruhov	zúženie jazdných pruhov a vozovky	o	✓	✓
		zníženie počtu jazdných pruhov	o	✓	✓
		oddelenie jazdných pruhov	✓	✓	✓
		zrušenie stredových a okrajových čiar	o	o	o
		vybočenie jazdného pruhu	o	✓	✓
	Zastávky MHD	zátkové zastávky	-	o	o
		zastávkový výbežok	-	✓	✓
	Iné	ochranné a deliace ostrovčeky (s priechodom / priestorom na prechádzanie)	✓	✓	✓
		optická psychologická brzda	✓	✓	✓
		zmena povrchu vozovky (optická psychologická brzda s akustickým efektom)	o	✓	✓
vysunuté chodníkové a zelené plochy a vysunuté nárožia		✓	✓	✓	
kruhový objazd		o	o	o	
Umiestňované ako súčasť križovatky	miniokružná križovatka	-	o	o	
	križovatka bez určenia prednosti v jazde	-	o	o	
	diverter v križovatke	-	-	-	
	zmena geometrie križovatky	o	✓	✓	

Typológia prvkov – vertikálne prvky

			Významné ulice		
			Ulice celomestského významu	Ulice mestského významu	Ulice zonálneho významu
Umiestňované priebežne a/alebo ako súčasť križovatky		krátky priečný prah (spomaľovací vankúš – obdĺžnikový, kruhový)	-	o	o
		krátky priečný prah (spomaľovací prah – retardér)	o	o	o
		krátky priečný prah (spomaľovací prah – sínusoidný spomaľovač)	o	✓	✓
		dlhý priečný prah (s/bez VDZ)	-	o	o
		vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej a pešej zóny – pri zdôraznení miestneho nebezpečenstva (priechod pre deti pri škole)	-	-	-
		vyvýšená plocha – pri zastávkach MHD medzi nástupišťom a chodníkom	-	✓	-
		vyvýšená plocha – pri zastávkach MHD viedenského typu	-	o	-
		pojazdné ostrovčeky a nárožia	-	o	o
		vyvýšená plocha – na križovatke	-	o	o
		– na vjazdoch do zón s obmedzením rýchlosti (priebežný chodník)	-	o	o
Umiestňované ako súčasť križovatky		vyvýšená plocha – na križovatke	-	o	o

Významné ulice

Ulice celomestského významu

Dopravná funkcia: miestne zberné cesty

Funkčná trieda: MZ1 – MZ2

Všeobecné princípy

Oblasť	Požiadavky
Verejná hromadná doprava	• nosné linky, prestupné uzly a zastávky mestskej a medzimestskej dopravy • segregácia el. tratí a pruhov pre autobusy a trolejbusy od individuálnej dopravy • strategické umiestnenie zastávok v optimálnej pešej dochádzkovej vzdialenosti od budov s občianskou vybavenosťou, obytných zón a zón s občianskou vybavenosťou • tvorba bezpečných a priestraných prestupných uzlov a zastávok
Individuálna doprava	• celomestské zberné a tranzitné koridory • návrhová rýchlosť je zväčša 50 km/h, na cestách v okrajových častiach mesta môže byť vyššia • preferencia vertikálnej i horizontálnej segregácie jednotlivých účastníkov premávky • upokojuvanie je zabezpečované predovšetkým v kríženíach ulíc a jednotlivých typov dopravy, najmä horizontálnymi prvkami • parkovanie a krátkodobé zastavenie na ceste MZ1 je zakázané • parkovanie a krátkodobé zastavenie na ceste MZ2 je obmedzené z dôvodu zachovania plynulosti premávky a vylúčenia dopravných kolízií

- tvoria základnú **kostru cestnej siete mesta**;
- sú väčšinou charakterizované **tranzitnou dopravou**;
- vymedzené prevažne **významnými objektami a areálmi**, pričom môžu ich vymedzovať i rezidenčné budovy;
- ide spravidla o **dvoj- alebo štvorpruhové komunikácie** (výnimočne aj šesťpruhové);
- takmer vždy je na nich zabezpečená **prevádzka nosných liniek verejnej mestskej a medzimestskej dopravy**, vrátane električiek.

Oblasť	Požiadavky
Cyklistická doprava	• hlavné cyklistické komunikácie celomestského významu • preferencia tvorby segregovaných cyklistických komunikácií • zabezpečenie bezpečných križovaní s inými druhmi dopravy
Pešia doprava	• hlavné celomestské pešie koridory napojené na občiansku vybavenosť a MHD, kríženie s uzlovými a pobytovými priestormi celomestského významu (napr. námestia a parky) • preferencia tvorby výškovo segregovaných a adekvátne širokých chodníkov (opt. 3 m) • zabezpečenie bezpečného prechádzania v miestach na to určených
Zeleň	• hlavné koridory pre sieťovanie krajiny, zabezpečenie mikroklimy, zadržiavania vody v krajine za účelom odľahčenia kanalizácie • uprednostnenie výsadby vzrastlej a nízkej separačnej vegetácie a vegetačných ostrovčekov, alternatívne stien a striech • umiestnenie výsadby ako separačného prvku medzi motorovú a nemotorovú dopravu a ako prvok upokojuvania dopravy
Prvky verejného priestoru	• podpora pobytovej funkcie a atraktivity použitím mobiliáru a povrchov vo vysokom štandarde

Celomestský význam
s električkou
30+ m

napr. Vajnorská, Račianska,
Karloveská a pod.

Pôvodný stav
Ulica s obojsmernou
premávkou, deliacim
ostrovčekom, vedením
električkovej trate,
so zastávkou MHD a
pozdĺžnym parkovacím
pruhom.

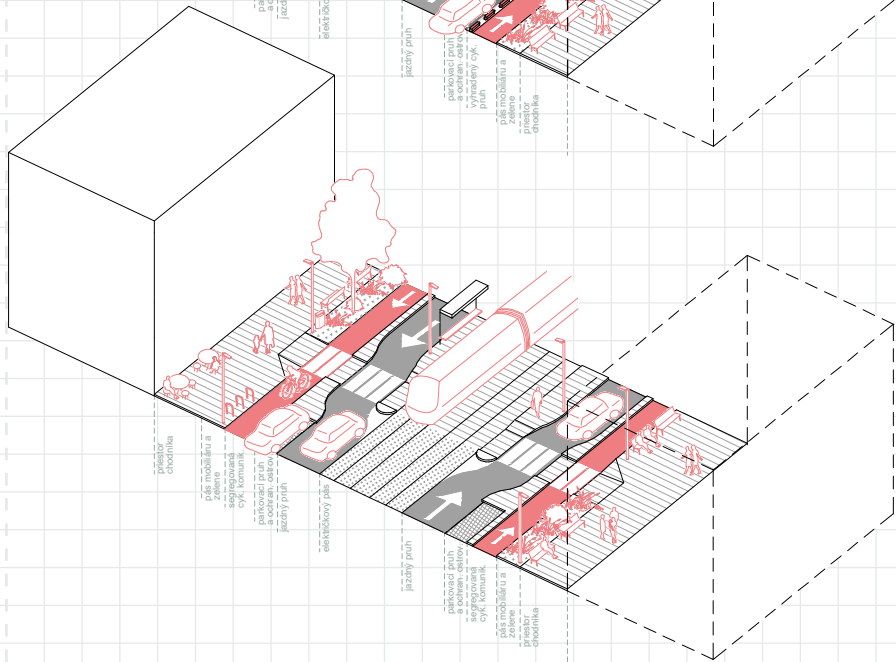
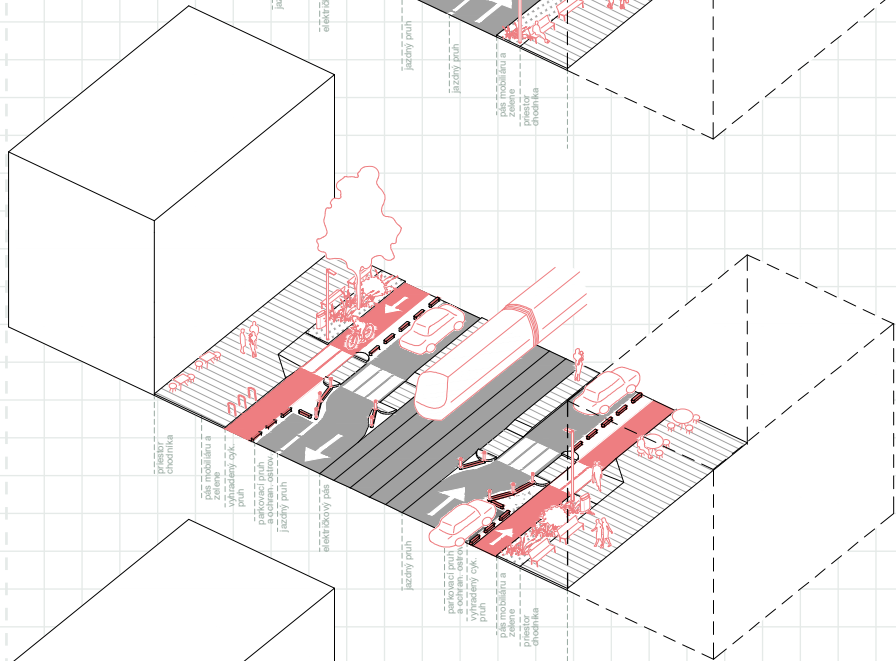
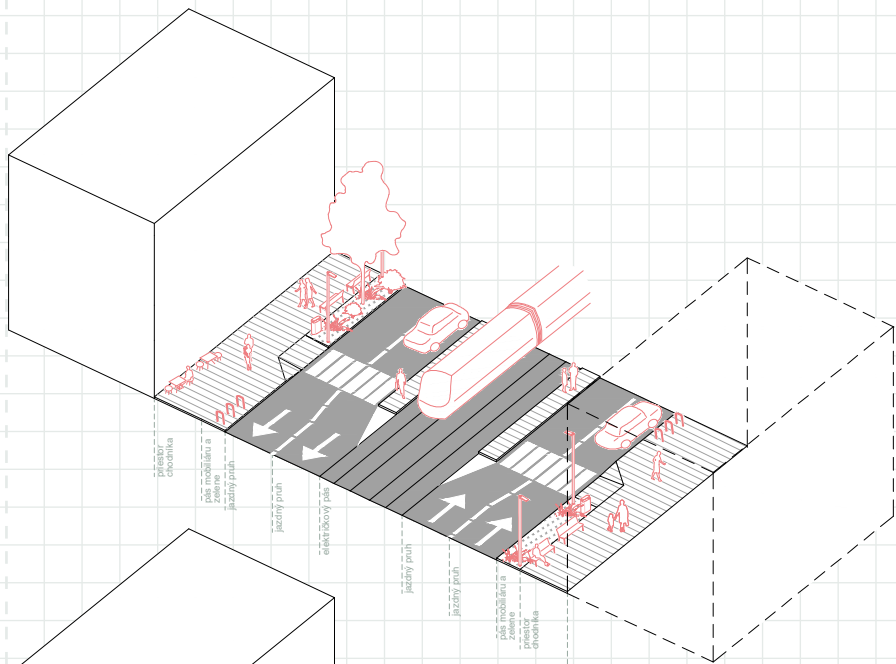
- # obojsmerná premávka
- # deliaci ostrovček
- # električková trať
- # zastávka MHD
- # parkovací pruh

Dočasné riešenie
Úprava ulice so zúžením a
znižením počtu jazdných
pruhov, ich vybočením
a fyzickým oddelením
pomocou ochranných a
deliacich ostrovčekov,
montovaných obrubníkov
a flexibilných stĺpikov, s
vyhradeným cyklopruhom,
zachovanou zastávkou
MHD a parkovacím pruhom.

- # zúženie jazdných pruhov
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # vybočenie jazdného pruhu
- # oddelenie jazdných pruhov
- # ochranný ostrovček
- # deliaci ostrovček
- # cyklotrasa – vyhradený pruh
- # zastávka MHD
- # parkovací pruh
- # deliaci prvok – montovaný obrubník
- # deliaci prvok – flexibilný stĺpik

Stavebné riešenie
Trvalá prestavba ulice
so zúžením vozovky a
znižením počtu jazdných
pruhov, ich vybočením a
oddelením ochrannými a
deliacimi ostrovčkami, so
segregovanou cyklotrasou,
zachovanou zastávkou
MHD a parkovacím pruhom.

- # zúženie vozovky
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # vybočenie jazdného pruhu
- # oddelenie jazdných pruhov
- # ochranný ostrovček
- # deliaci ostrovček
- # cyklotrasa – segregovaná
- # zastávka MHD
- # parkovací pruh

Celomestský význam
bez električky
30+ m

napr. Trnavská cesta,
Karadžičova a pod.

Pôvodný stav
Ulica s obojsmernou
premávkou, deliacim
ostrovčekom, zastávkou
MHD a vyhradeným pruhom
pre autobusy.

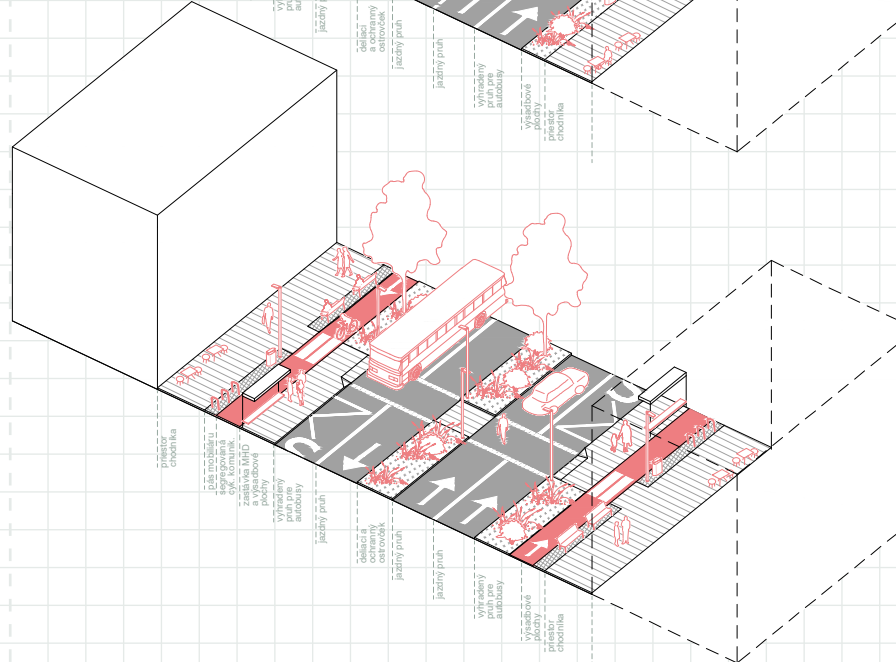
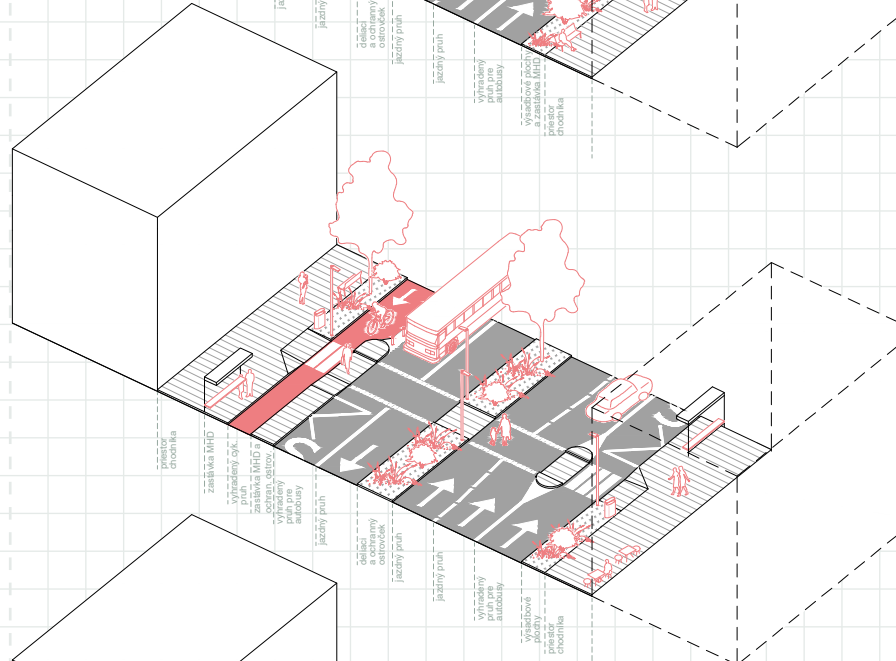
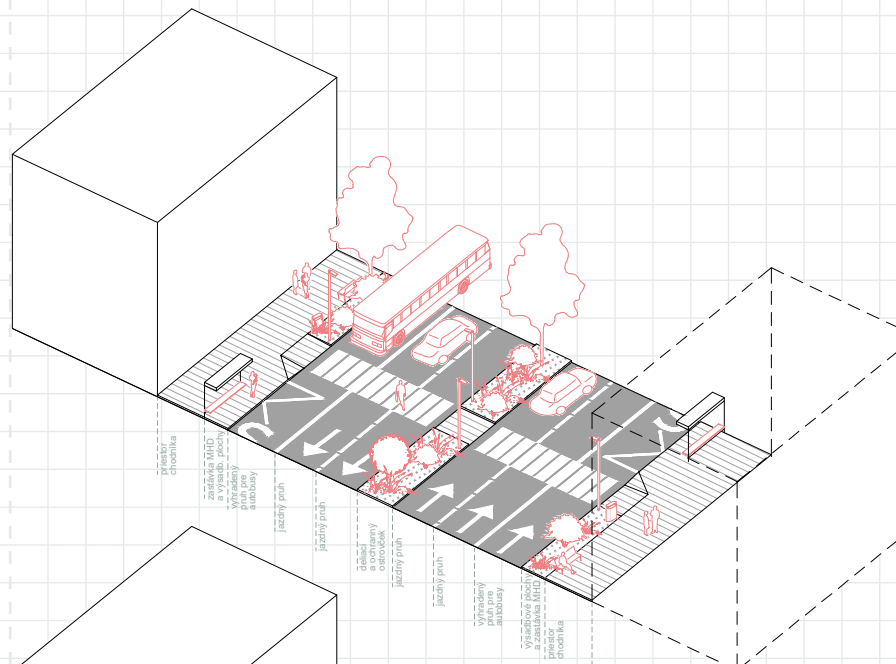
- # obojsmerná premávka
- # deliaci ostrovček
- # zastávka MHD
- # buspruh

Dočasné riešenie
Úprava ulice so zúžením a
znižením počtu jazdných
pruhov, ich oddelením
ochrannými a deliacimi
ostrovčkami a montovaným
obrubníkom, s vyhradeným
cyklopruhom, zachovaným
vyhradeným pruhom pre
autobusy a zastávkou MHD.

- # zúženie jazdných pruhov
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # oddelenie jazdných pruhov
- # ochranný ostrovček
- # deliaci ostrovček
- # cyklotrasa – vyhradený pruh
- # zastávka MHD
- # buspruh
- # deliaci prvok – montovaný obrubník

Stavebné riešenie
Trvalá prestavba ulice
so zúžením vozovky a
znižením počtu jazdných
pruhov, ich oddelením
ochrannými a deliacimi
ostrovčkami, so
segregovanou cyklotrasou,
zachovaným vyhradeným
pruhom pre autobusy a
zastávkou MHD.

- # zúženie vozovky
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # oddelenie jazdných pruhov
- # ochranný ostrovček
- # deliaci ostrovček
- # cyklotrasa – segregovaná
- # zastávka MHD
- # buspruh

01 Stavebné riešenie ulice s obojsmernou premávkou a zníženým počtom jazdných pruhov, oddelených vegetačným deliacim ostrovčekom a ochrannými ostrovčekmi, s vyhradeným pruhom pre autobusy.
Štefánikova, Bratislava

- # stavebné riešenie
- # obojsmerná premávka
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # oddelenie jazdných pruhov
- # deliaci ostrovček – vegetačný
- # ochranný ostrovček
- # buspruh

02 Stavebné riešenie ulice s obojsmernou premávkou, oddelenými jazdnými pruhmi, električkovou traťou vo vlastnom telese a vegetačným deliacim ostrovčekom doplneným ochrannými ostrovčekmi.
Karloveská, Bratislava

- # stavebné riešenie
- # obojsmerná premávka
- # oddelenie jazdných pruhov
- # električková trať vo vlastnom telese
- # deliaci ostrovček – vegetačný
- # ochranný ostrovček

03 Stavebné riešenie ulice s obojsmernou premávkou, zníženým počtom jazdných pruhov, ich oddelením vegetačným deliacim ostrovčekom a ochrannými ostrovčekmi, s vyhradeným pruhom pre autobusy.
Harmincova, Bratislava

- # stavebné riešenie
- # obojsmerná premávka
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # oddelenie jazdných pruhov
- # deliaci ostrovček – vegetačný
- # ochranný ostrovček
- # buspruh

04 Dočasné riešenie ulice so zúžením a znížením počtu jazdných pruhov, ich oddelením ochrannými ostrovčekmi a lepeným obrubníkom, so segregovanou cyklotrasou.
Vajanského nábrežie, Bratislava

- # dočasné riešenie
- # zúženie jazdných pruhov
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # oddelenie jazdných pruhov
- # ochranný ostrovček
- # cyklotrasa – segregovaná
- # deliaci prvok – lepený obrubník

05 Dočasné riešenie ulice so zúžením a znížením počtu jazdných pruhov, ich oddelením montovaným obrubníkom a ochrannými aj stredovými ostrovčekmi, s električkovou traťou vo vlastnom telese, segregovanou cyklotrasou, parkovacím pruhom.
Vajnorská, Bratislava

- # dočasné riešenie
- # zúženie jazdných pruhov
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # oddelenie jazdných pruhov
- # deliaci prvok – montovaný obrubník
- # ochranné a stredové ostrovčeky
- # električková trať vo vlastnom telese
- # cyklotrasa – segregovaná
- # parkovací pruh
- # pás mobiliáru a zelene
- # stromoradie

06 Stavebné riešenie ulice so zníženým počtom jazdných pruhov, ich oddelením vegetačným deliacim ostrovčekom, s vyhradeným pruhom pre autobusy a stromoradiem.
Karadžičova, Bratislava

- # stavebné riešenie
- # oddelenie jazdných pruhov
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # deliaci ostrovček – vegetačný
- # buspruh
- # stromoradie

Stavebné riešenie ulice so segregovanou cyklotrasou, ochranným ostrovčekom, parkovacím pruhom a pásom mobiliáru a zelene so stromoradiím.

Madrid, Španielsko

- # stavebné riešenie
- # cyklotrasa – segregovaná
- # ochranný ostrovček
- # parkovací pruh
- # pás mobiliáru a zelene
- # stromoradie

07 Stavebné riešenie ulice s oddelenými jazdnými pruhmi, vegetačným deliacim ostrovčekom, zmenou povrchu vozovky, segregovanou cyklotrasou, parkovacím pruhom a stromoradiím.

Antverpy, Belgicko

- # stavebné riešenie
- # oddelenie jazdných pruhov
- # deliaci ostrovček – vegetačný
- # zmena povrchu vozovky
- # cyklotrasa – segregovaná
- # parkovací pruh
- # stromoradie

08 Stavebné riešenie ulice s električkovou traťou, oddelenými jazdnými pruhmi a deliacim ostrovčekom, so zmenou povrchu vozovky a vyvýšenou plochou na vjazde do zóny s obmedzením rýchlosti, so segregovanou cyklotrasou, parkovacím pruhom a pásom mobiliáru a zelene so stromoradiím.

Amsterdam, Holandsko

- # stavebné riešenie
- # električková trať
- # oddelenie jazdných pruhov
- # deliaci ostrovček
- # zmena povrchu vozovky
- # vyvýšená plocha – na vjazde do zóny s obmedzením rýchlosti
- # cyklotrasa – segregovaná
- # parkovací pruh
- # pás mobiliáru a zelene
- # stromoradie

Princípy
a štandardy
tvorby
bezpečných ulíc

09 Stavebné riešenie ulice s oddelenými jazdnými pruhmi, ochranným ostrovčekom a segregovanou cyklotrasou.

Kodaň, Dánsko

- # stavebné riešenie
- # oddelenie jazdných pruhov
- # ochranný ostrovček
- # cyklotrasa – segregovaná

10 Stavebné riešenie ulice s bicyklovou cestou a segregovanou cyklotrasou, umožňujúce jazdu cyklistov v protismere, s oddelenými jazdnými pruhmi, vegetačným deliacim ostrovčekom, cyklostojanmi a stromoradiím.

Kodaň, Dánsko

- # stavebné riešenie
- # bicyklová cesta
- # oddelenie jazdných pruhov
- # deliaci ostrovček – vegetačný
- # jazda cyklistov v protismere
- # cyklotrasa – segregovaná
- # cyklostojan
- # stromoradie

11 Dočasné riešenie ulice s električkovou traťou, vysunutou chodníkovou plochou, oddelenou pevným stĺpikom, a so stromoradiím.

Viedeň, Rakúsko

- # dočasné riešenie
- # električková trať
- # vysunutá chodníková plocha
- # stromoradie
- # deliaci prvok – pevný stĺpik

Významné ulice

Ulice mestského a zonálneho významu

Dopravný význam: **miestne obslužné cesty**
Funkčná trieda: MO1 – MO2

Všeobecné princípy

Oblasť	Požiadavky
Verejná hromadná doprava	• nosné linky, prestupné uzly a zastávky mestskej hromadnej dopravy • segregácia el. tratí od individuálnej dopravy • strategické umiestnenie zastávok v optimálnej pešej dochádzkovej vzdialenosti od budov s občianskou vybavenosťou, obytných zón a zón s občianskou vybavenosťou • tvorba bezpečných a priestraných prestupných uzlov a zastávok
Individuálna doprava	• mestské zberné a tranzitné koridory • návrhová rýchlosť je zväčša 50 km/h, v uliciach v centrálnych častiach mesta môže byť nižšia • preferencia vertikálnej i horizontálnej segregácie jednotlivých účastníkov premávky • upokojuvanie je zabezpečované predovšetkým v kríženíach ulíc a jednotlivých typov dopravy, kombináciou horizontálnych a vertikálnych prvkov s ohľadom na MHD • parkovanie na ulici je povolené na uliciach s občianskou vybavenosťou a výhradne formou pozdĺžneho parkovania • dostatočný počet miest na krátkodobé zastavenie na vyloženie a naloženie ľudí a tovarov • najmä v blízkosti budov občianskej vybavenosti (obchodov, škôl, nemocníc, reštaurácií a i.)

- plnia funkciu **spojníc ulíc celomestského významu**, napájajú jednotlivé štvrte na sieť ulíc celomestského a mestského významu, pričom sú primárne využívané obyvateľmi týchto štvrtí;
- významom prevyšujú hranice jednej mestskej/miestnej časti;
- ide o komunikácie s intenzívou **prevažne tranzitnou** premávkou vozidiel;
- po oboch typoch ulíc zvyčajne vedenú **nosné, príp. obslužné linky MHD**. V rámci mestských ulíc môžu byť vedené aj električkové trate;
- platia pre ne podobné zásady a princípy upokojuvania dopravy, preto sú v tomto dokumente uvádzané spoločne.

Oblasť	Požiadavky
Cyklistická doprava	• hlavné mestské a zonálne cyklistické koridory • preferencia tvorby segregovaných cyklistických komunikácií, prípustná je i integrácia formou vyhradených cyklistických pruhov, ochranných pruhov, alebo bicyklových ciest • zabezpečenie bezpečných križovaní s inými druhmi dopravy
Pešia doprava	• hlavné celomestské pešie koridory napojené na občiansku vybavenosť a MHD, kríženie s uzlovými a pobytovými priestormi celomestského významu (napr. námestia a parky) • preferencia tvorby výškovo segregovaných a adekvátne širokých chodníkov (opt. 3 m) • zabezpečenie bezpečného prechádzania v miestach na to určených
Zeleň	• hlavné koridory pre sieťovanie krajiny, zabezpečenie mikroklimy, zadržiavania vody v krajine za účelom odľahčenia kanalizácie • uprednostnenie výsadby vzrastlej a nízkej separačnej vegetácie a vegetačných ostrovčekov, alternatívne stien a striech • umiestnenie výsadby ako separačného prvku medzi motorovú a nemotorovú dopravu a ako prvok upokojuvania dopravy
Prvky verejného priestoru	• podpora pobytovej funkcie a atraktivity použitím mobiliáru a povrchov vo vysokom štandarde

Mestský význam
s električkou
20+ m

napr. Křížna, Radlinského,
Košícká a pod.

Pôvodný stav

Ulica s obojsmernou
premávkou, deliacim
ostrovčekom,
električkovou traťou,
zastávkou MHD.

- # obojsmerná premávka
- # deliaci ostrovček
- # električková trať
- # zastávka MHD

Dočasné riešenie

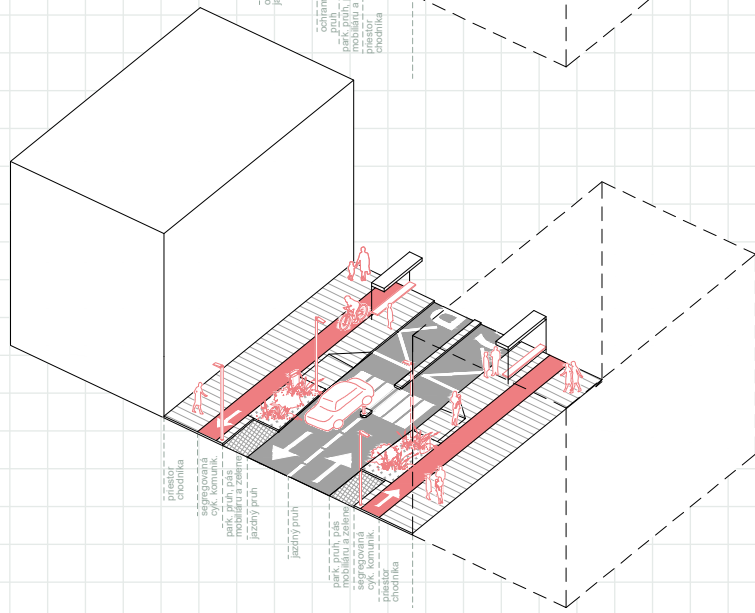
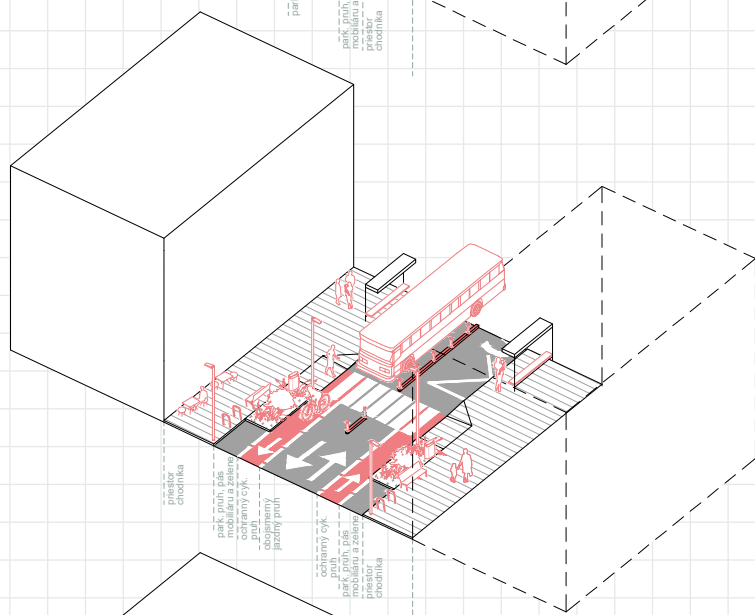
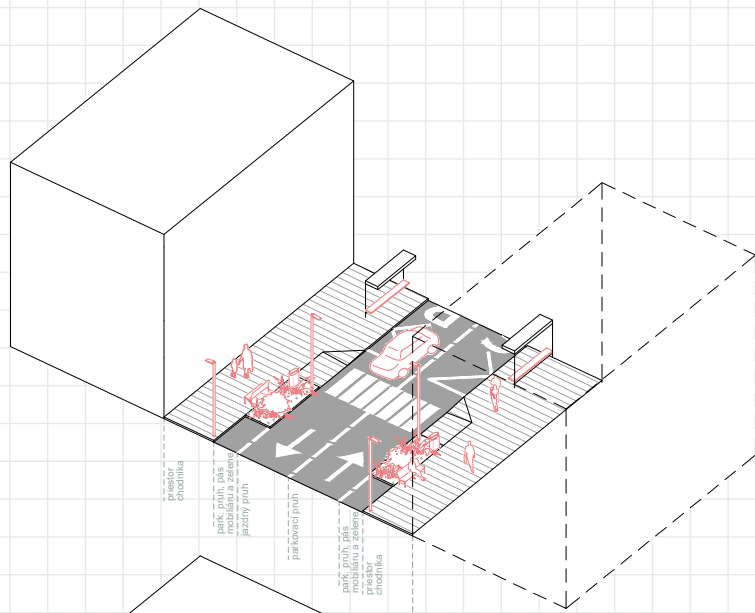
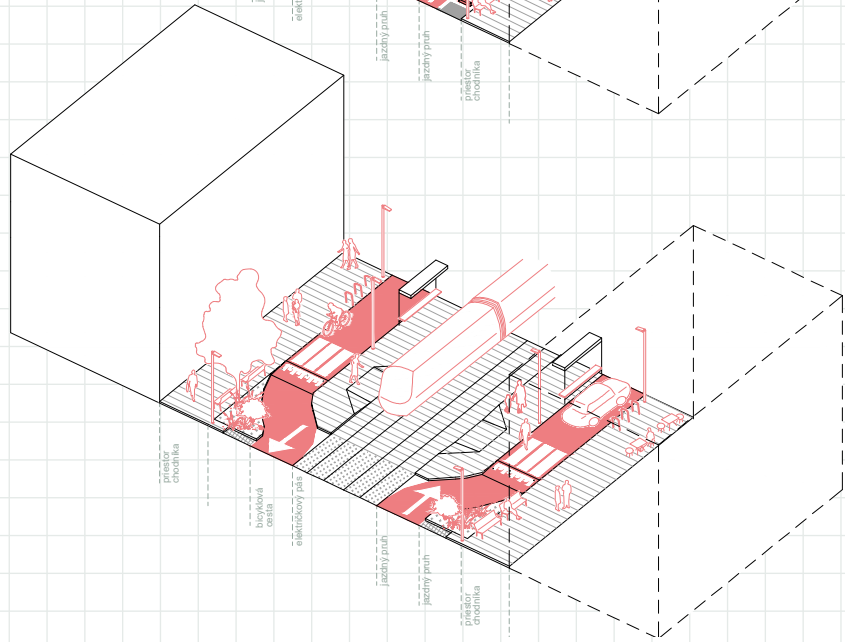
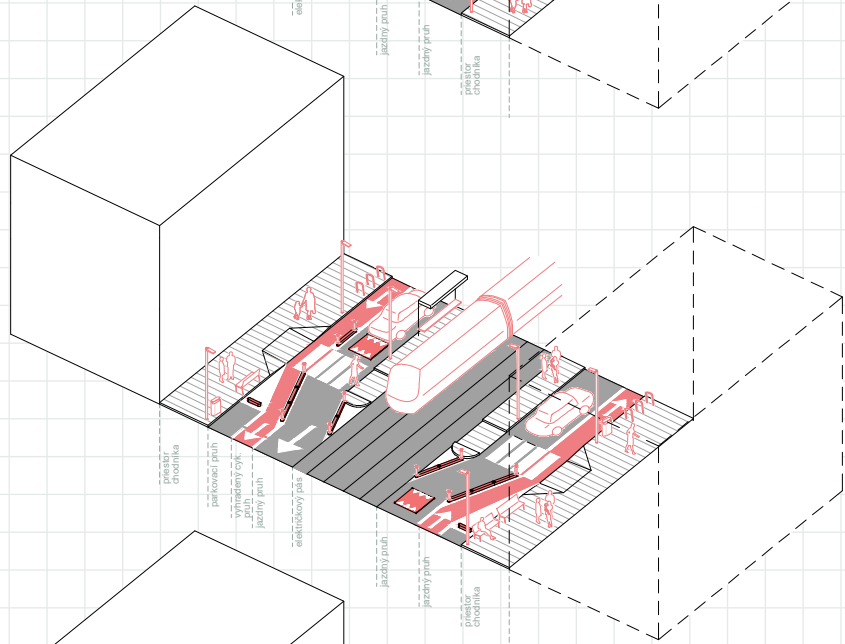
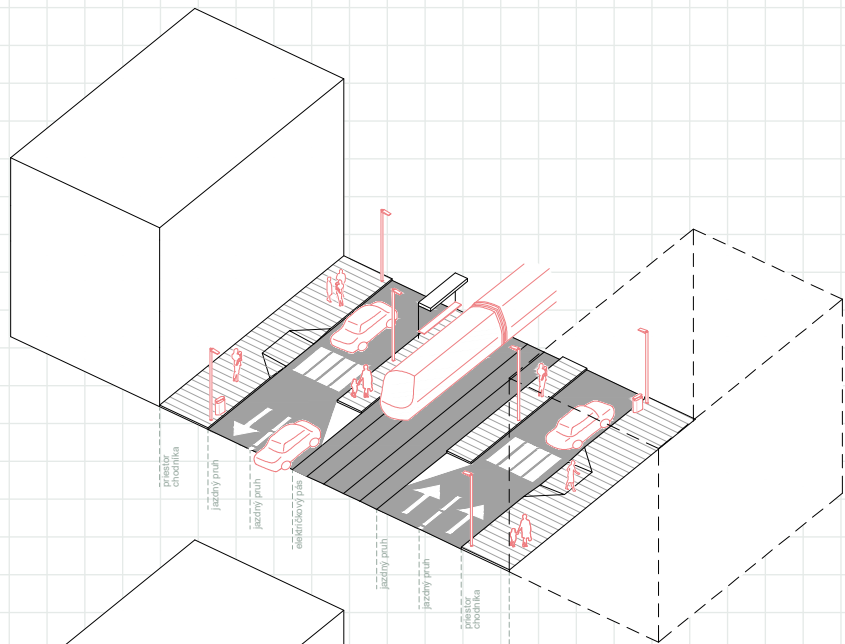
Dočasné riešenie ulice
so zúžením a znížením
počtu jazdných pruhov,
s ich vybočením a
oddelením ostrovčekmi
a deliacimi prvkami, s
krátkym priečnym prahom,
vyhradeným cyklopruhom,
zastávkou MHD a
parkovacím pruhom.

- # zúženie jazdných pruhov
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # vybočenie jazdného pruhu
- # oddelenie jazdných pruhov
- # ochranný ostrovček
- # krátky priečny prah (spomaľovací vankúš - obdĺžnikový)
- # cyklotrasa - vyhradený pruh
- # zastávka MHD
- # deliaci prvok - montovaný obrubník
- # deliaci prvok - flexibilný stĺpik

Stavebné riešenie

Stavebné riešenie ulice
so zúženou vozovkou a
zníženým počtom jazdných
pruhov, s ich vybočením a
oddelením ostrovčekmi,
s bicyklovou cestou,
zastávkou MHD, vyvýšenou
plochou a parkovacím
pruhom.

- # zúženie vozovky
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # vybočenie jazdného pruhu
- # oddelenie jazdných pruhov
- # ochranný ostrovček
- # bicyklová cesta
- # zastávka MHD
- # vyvýšená plocha - pri zastávkach MHD medzi nástupišťom a chodníkom

Mestský význam
bez električky
20+ m

napr. Svätoplukova,
Kukučínova, Mudroňova
a pod.

Pôvodný stav

Ulica s obojsmernou
premávkou, zastávkou
MHD a parkovacím pruhom.

- # obojsmerná premávka
- # zastávka MHD
- # parkovací pruh

Dočasné riešenie

Dočasné riešenie ulice so
zúženými jazdnými pruhmi
a zrušením stredových
aj okrajových čiar, s
ochranným cyklopruhom,
zátkovou zastávkou MHD,
parkovacím pruhom a
oddelením pomocou
montovaného obrubníka a
flexibilných stĺpikov.

- # zúženie jazdných pruhov
- # zrušenie stredových a okrajových čiar
- # cyklotrasa - ochranný pruh
- # zastávka MHD
- # zátková zastávka
- # parkovací pruh
- # deliaci prvok - montovaný obrubník
- # deliaci prvok - flexibilný stĺpik

Stavebné riešenie

Stavebné riešenie ulice
so zúženou vozovkou a
deliacim ostrovčekom, so
segregovanou cyklotrasou,
zátkovou zastávkou MHD a
parkovacím pruhom.

- # zúženie vozovky
- # deliaci ostrovček
- # cyklotrasa - segregovaná
- # zastávka MHD
- # zátková zastávka
- # parkovací pruh

12 Dočasné riešenie ulice so zúženými a zníženými jazdnými pruhmi, doplnené ochrannými a vegetačnými deliacim ostrovčekmi, so segregovanou cyklotrasou, parkovacím pruhom a stromoradiám.

Košická, Bratislava

- # dočasné riešenie
- # zúženie jazdných pruhov
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # ochranný ostrovček
- # deliaci ostrovček – vegetačný
- # cyklotrasa – segregovaná
- # parkovací pruh
- # stromoradie

Stavebné riešenie ulice v zóne 30 so zúženými jazdnými pruhmi a zrušením stredovými aj okrajovými čiarami, s dlhým priečnym prahom, ochranným cyklopruhom, parkovacím pruhom a stromoradiám.

Ul. 29 augusta, Bratislava

- # stavebné riešenie
- # zóna 30
- # zúženie jazdných pruhov
- # zrušenie stredových a okrajových čiar
- # dlhý priečny prah
- # cyklotrasa – ochranný pruh
- # parkovací pruh
- # stromoradie

13 Stavebné riešenie ulice so zúžením a znížením počtu jazdných pruhov, s ich vybočením a oddelením pomocou lepeného obrubníka a flexibilných stĺpikov, s dlhým priečnym prahom, segregovanou cyklotrasou a parkovacím pruhom.

Páříčková, Bratislava

- # stavebné riešenie
- # zúženie jazdných pruhov
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # oddelenie jazdných pruhov
- # deliaci prvok – lepený obrubník
- # deliaci prvok – flexibilný stĺpik
- # vybočenie jazdného pruhu
- # dlhý priečny prah
- # cyklotrasa – segregovaná
- # parkovací pruh

14 Stavebné riešenie ulice s oddelenými a vybočenými jazdnými pruhmi, deliacim ostrovčekom a lepeným obrubníkom, s vysunutou chodníkovou plochou, segregovanou cyklotrasou, parkovacím pruhom a stromoradiám.

Amsterdam, Holandsko

- # stavebné riešenie
- # oddelenie jazdných pruhov
- # vybočenie jazdného pruhu
- # deliaci ostrovček
- # deliaci prvok – lepený obrubník
- # vysunutá chodníková plocha
- # cyklotrasa – segregovaná
- # parkovací pruh
- # stromoradie

15 Stavebné riešenie ulice s bicyklovú cestou, krátkym priečnym prahom (sínusoidným spomaľovačom), električkovou traťou, parkovacím pruhom a stromoradiám.

Amsterdam, Holandsko

- # stavebné riešenie
- # bicyklová cesta
- # krátky priečny prah (spomaľovací prah – sínusoidný spomaľovač)
- # električková trať
- # parkovací pruh
- # stromoradie

16 Stavebné riešenie ulice v školskej zóne so zúženou vozovkou a zníženým počtom jazdných pruhov, s vysunutou vegetačnou plochou, segregovanou cyklotrasou aj ochranným cyklopruhom a parkovacím pruhom.

Vivenkapelle, Belgicko

- # stavebné riešenie
- # školská zóna
- # zúženie vozovky
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # vysunutá vegetačná plocha
- # cyklotrasa – segregovaná
- # cyklotrasa – ochranný pruh
- # parkovací pruh

17 Dočasné riešenie ulice so zníženým počtom a oddelením jazdných pruhov, s deliacim ostrovčekom a lepeným obrubníkom, s priestorom pre krátkodobé zastavenie, segregovanou cyklotrasou a stromoradiím.

Berlín, Nemecko

dočasné riešenie
zníženie počtu jazdných pruhov
oddelenie jazdných pruhov
deliaci ostrovček
deliaci prvok – lepený obrubník
krátkodobé zastavenie
cyklotrasa – segregovaná
stromoradie

18 Stavebné riešenie ulice s vysunutou chodníkovou plochou, krátkym priečnym prahom (sínusoidným spomaľovačom), parkovacím pruhom, stromoradiám a cyklostojanom.

Kodaň, Dánsko

stavebné riešenie
vysunutá chodníková plocha
krátky priečny prah (spomaľovací prah – sínusoidný spomaľovač)
parkovací pruh
stromoradie
cyklostojan

19 Stavebné riešenie ulice v zóne 30 so zúženými a oddelenými jazdnými pruhmi, so zátkovou zastávkou MHD na vyvýšenej ploche Viedenského typu, ochranným ostrovčekom, parkovacím pruhom a vyhradeným cyklopruhom.

Viedeň, Rakúsko

stavebné riešenie
zóna 30
zúženie jazdných pruhov
oddelenie jazdných pruhov
zastávka MHD
zátková zastávka
vyvýšená plocha – pri zastávkach MHD Viedenského typu
ochranný ostrovček
parkovací pruh
cyklotrasa – vyhradený pruh

20 Stavebné riešenie ulice so zúženými a oddelenými jazdnými pruhmi, pojazdným ostrovčekom a vysunutou chodníkovou plochou, s parkovacím pruhom, cyklostojanom a stromoradiám.

Amsterdam, Holandsko

stavebné riešenie
zúženie jazdných pruhov
oddelenie jazdných pruhov
pojazdný ostrovček
vysunutá chodníková plocha
parkovací pruh
cyklostojan
stromoradie

21 Stavebné riešenie ulice so zúžením a znížením počtu jazdných pruhov, s ich oddelením deliacim ostrovčekom a pevnými stĺpkami, s krátkym priečnym prahom (sínusoidným spomaľovačom) a vyhradeným cyklopruhom.

Amsterdam, Holandsko

stavebné riešenie
zúženie jazdných pruhov
zníženie počtu jazdných pruhov
oddelenie jazdných pruhov
deliaci ostrovček
deliaci prvok – pevný stĺpik
krátky priečny prah (spomaľovací prah – sínusoidný spomaľovač)
stĺpiky
cyklotrasa – vyhradený pruh

22 Dočasné riešenie ulice so zúžením a znížením počtu jazdných pruhov, s ich oddelením flexibilnými a pevnými stĺpkami, so segregovanou cyklotrasou.

Brusel, Belgicko

dočasné riešenie
zúženie jazdných pruhov
zníženie počtu jazdných pruhov
oddelenie jazdných pruhov
deliaci prvok – flexibilný stĺpik
deliaci prvok – pevný stĺpik
cyklotrasa – segregovaná

Obytné ulice

- definujú oblasti a ich verejné priestory – predovšetkým ulice – nachádzajúce sa **v zónach s primárne rezidenčnou funkciou**;
- vyskytujú sa v takmer všetkých častiach mesta (v centre aj na okrajoch), pričom samotná zástavba môže mať **rozličné mierky a charakter**, teda môže ísť o výškové bytové domy ako aj o súbory rodinných domov;
- spravidla cez ne nie sú vedené trasy MHD (nanajvýš iba lokálne obslužné linky) a s výnimkou zásobovania lokálnych prevádzok tu nie je prítomná ani premávka nákladných vozidiel;
- z hľadiska smerovania individuálnej automobilovej dopravy by tieto ulice mali slúžiť iba motoristom, ktorí majú v danej oblasti svoju **destináciu** a nemali by byť využívané na tranzit;
- vzhľadom na rezidenčný charakter je tu do určitej miery **prítomné parkovanie** a zároveň tu dochádza k **zvýšenému pohybu chodcov a cyklistov**.

Dopravné režimy	Ul. v pam. zónach a zóne komp. mesta celomes. významu	Ulicev zóne zástavby s rod. domami	Ulicev zóne zástavby s rod. domami
Obojsmerná premávka	✓	✓	✓
Jednosmerná premávka	✓	✓	✓
Jazda cyklistov v protismere	✓	✓	✓
Zóna 30	✓	✓	✓
Obytná zóna	✓	✓	✓
Pešia zóna	o	o	o
Školská zóna	✓	✓	✓
Bicyklová cesta	✓	✓	✓
Obmedzenie premávky	✓	✓	✓
Slepá ulica	✓	✓	✓

Legenda:

- ✓ vhodné
- o možné
- nevhodné

Princípy a štandardy tvorby bezpečných ulíc

Typológia prvkov – horizontálne prvky

Typolóžia prvkov – horizontálne prvky			Obytné ulice		
			Pamiatkové zóny a Zóna kompaktného mesta	Zóna zástavby s rodinnými domami	Zóny sídliskového mesta a novodobej zástavby
Umiestňované priebežne a/alebo ako súčasť križovatky	Organizácia pruhov	zúženie jazdných pruhov a vozovky	✓	✓	✓
		zniženie počtu jazdných pruhov	✓	✓	✓
		oddelenie jazdných pruhov	-	-	-
		zrušenie stredových a okrajových čiar	✓	✓	✓
		vybočenie jazdného pruhu	✓	✓	✓
	Zastávky MHD	zátkové zastávky	o	o	o
		zastávkový výbežok	o	o	o
	Iné	ochranné a deliace ostrovčeky (s priechodom / priestorom na prechádzanie)	-	-	-
		optická psychologická brzda	✓	✓	✓
		zmena povrchu vozovky (optická psychologická brzda s akustickým efektom)	✓	✓	✓
vysunuté chodníkové a zelené plochy a vysunuté nárožia		✓	✓	✓	
kruhový objazd		-	-	-	
miniokružná križovatka		✓	✓	✓	
križovatka bez určenia prednosti v jazde		✓	✓	✓	
diverter v križovatke		✓	✓	✓	
Umiestňované ako súčasť križovatky	zmena geometrie križovatky	✓	✓	✓	

Typológia prvkov – vertikálne prvky

			Obytné ulice		
			Pamiatkové zóny a Zóna kompaktného mesta	Zóna zástavby s rodinnými domami	Zóny sídliskového mesta a novodobej zástavby
Umiestňované priebežne a/alebo ako súčasť križovatky		krátky priečný prah (spomaľovací vankúš – obdĺžnikový, kruhový)	✓	✓	✓
		krátky priečný prah (spomaľovací prah – retardér)	o	o	o
		krátky priečný prah (spomaľovací prah – sínusoidný spomaľovač)	✓	✓	✓
		dlhý priečný prah (s/bez VDZ)	✓	✓	✓
		vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej a pešej zóny – pri zdôraznení miestneho nebezpečenstva (priechod pre deti pri škole)	✓	✓	✓
		vyvýšená plocha – pri zastávkach MHD medzi nástupišťom a chodníkom	-	-	-
		vyvýšená plocha – pri zastávkach MHD viedenského typu	-	-	-
		pojazdné ostrovčeky a nárožia	o	o	o
	Umiestňované ako súčasť križovatky	vyvýšená plocha – na križovatke	✓	✓	✓
		– na vjazdoch do zón s obmedzením rýchlosti (priebežný chodník)			

Obytné ulice

Ulice v pamiatkových zónach a zóne kompaktného mesta
Ulice v zóne zástavby s rodinnými domami
Ulice v zóne sídliskového mesta a novodobej zástavby

Dopravný význam: miestne obslužné cesty – nemotoristické
Funkčná trieda: MO1 – MN1

Všeobecné princípy

Oblasť	Požiadavky
Verejná hromadná doprava	• prevažne bez liniek mestskej hromadnej dopravy
Individuálna doprava	• obsluha bytových jednotiek s obmedzením tranzitnej dopravy • návrhová rýchlosť je 30 km/h a menej • preferencia vertikálnej i horizontálnej integrácie jednotlivých účastníkov premávky a tvorba zdieľaných priestorov • upokojuvanie je zabezpečované v križeniach, ako i priebežne kombináciou horizontálnych a vertikálnych prvkov • parkovanie na na jednosmernej ulici je povolené iba formou pozdĺžneho parkovania pre umožnenie protismerného pohybu cyklistov, na obojsmernej sa vyskytuje i v kombinácii s kolmým i šikmým parkovaním, pri nových objektoch a štruktúrach sa preferuje výstavba podzemných / nadzemných parkovacích garáží a domov • dostatočný počet miest na krátkodobé zastavenie na vyloženie a naloženie ľudí a tovarov, najmä v blízkosti budov občianskej vybavenosti (obchodov, škôl, nemocníc, reštaurácií a i.)

Oblasť	Požiadavky
Cyklistická doprava	• preferencia integrácie cyklistickej dopravy s motorovou dopravou formou bicyklových ciest, zón 30 a umožnenia protismerného pohybu cyklistov • zabezpečenie bezpečných križovaní s inými druhmi dopravy
Pešia doprava	• lokálne pešie koridory doplnené menšími pobytovými plochami a kríženie s uzlovými a pobytovými priestormi zonálneho významu (napr. parčíky, ihriská) • preferencia tvorby zdieľaných priestorov a využívania ulice chodcami v celej jej šírke • zabezpečenie bezpečného prechádzania priebežne v rámci ulice
Zeleň	• doplnkové koridory pre sieťovanie krajiny, zabezpečenie mikroklimy, zadržiavania vody v krajine za účelom odľahčenia kanalizácie • uprednostňovanie výsadby vzrastlej a nízkej separačnej vegetácie a vegetačných ostrovčekov, alternatívne stien a striech • umiestnenie výsadby ako separačného prvku medzi motorovú a nemotorovú dopravu a ako prvok upokojuvania dopravy
Prvky verejného priestoru	• podpora pobytovej funkcie umiestnením mobiliáru a prvkami vegetácie

Obojsmerná premávka
25+ m

Pôvodný stav
Ulica s obojsmernou premávkou a parkovacím pruhom.

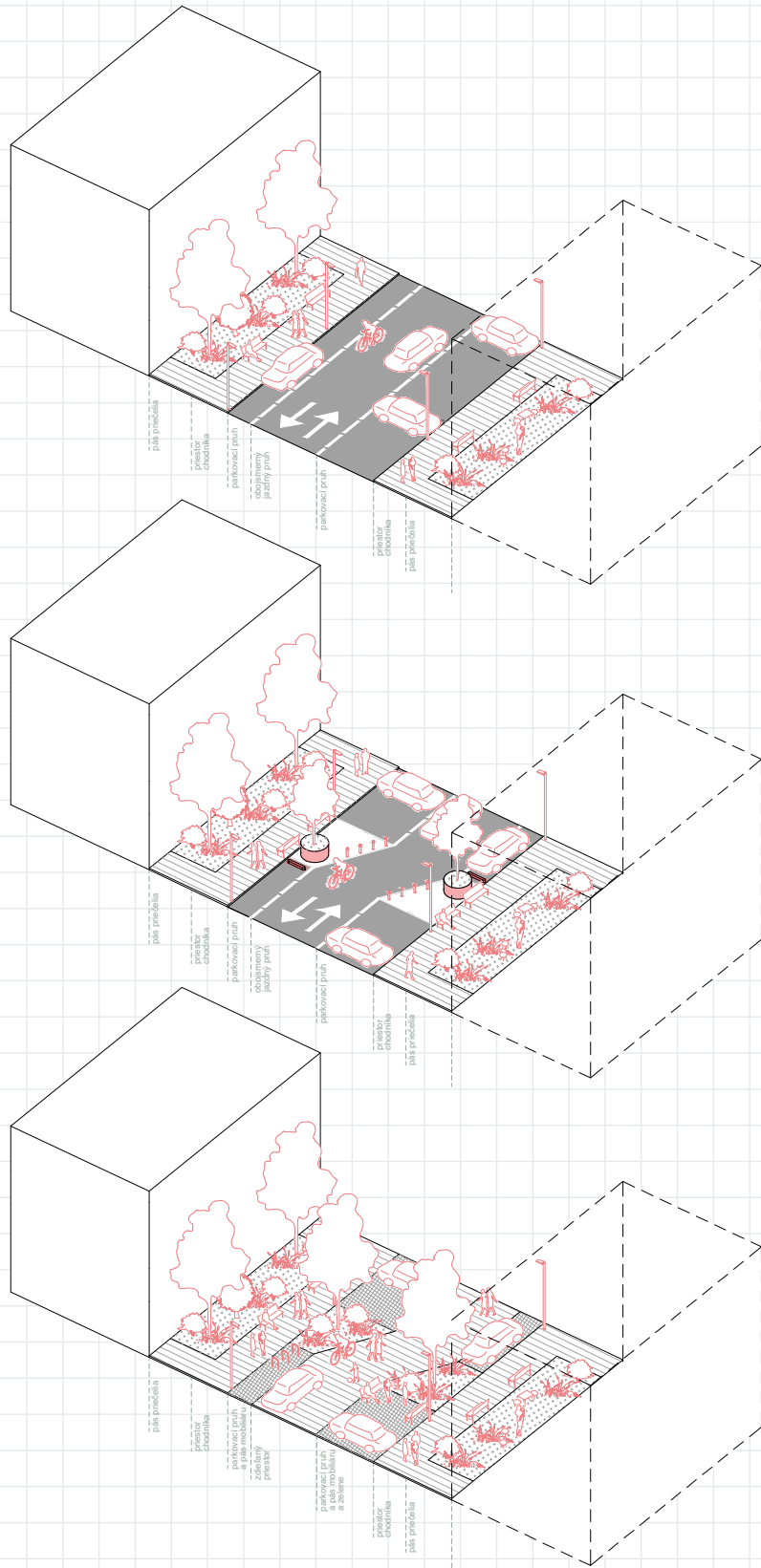
- # obojsmerná premávka
- # parkovací pruh

Dočasné riešenie
Dočasné riešenie ulice s obojsmernou premávkou v zóne 30, s vybočením jazdného pruhu, vysunutou chodníkovou plochou, parkovacím pruhom, záhonom a oddelením pomocou flexibilných stĺpikov.

- # obojsmerná premávka
- # zóna 30
- # vybočenie jazdného pruhu
- # vysunutá chodníková plocha
- # parkovací pruh
- # záhon
- # deliaci prvok – flexibilný stĺpik

Stavebné riešenie
Stavebné riešenie ulice s jednosmernou aj protismernou premávkou v obytnéj zóne, s vybočením jazdného pruhu, zmenou povrchu vozovky, vysunutou chodníkovou plochou, vyvýšenou plochou a parkovacím pruhom.

- # jednosmerná premávka
- # protismerná premávka
- # obytná zóna
- # vybočenie jazdného pruhu
- # zmena povrchu vozovky
- # vysunutá chodníková plocha
- # vyvýšená plocha – pri úpravách obytnéj a pešej zóny
- # parkovací pruh

Obojsmerná premávka
25+ m

Pôvodný stav
Ulica s obojsmernou premávkou a parkovacím pruhom.

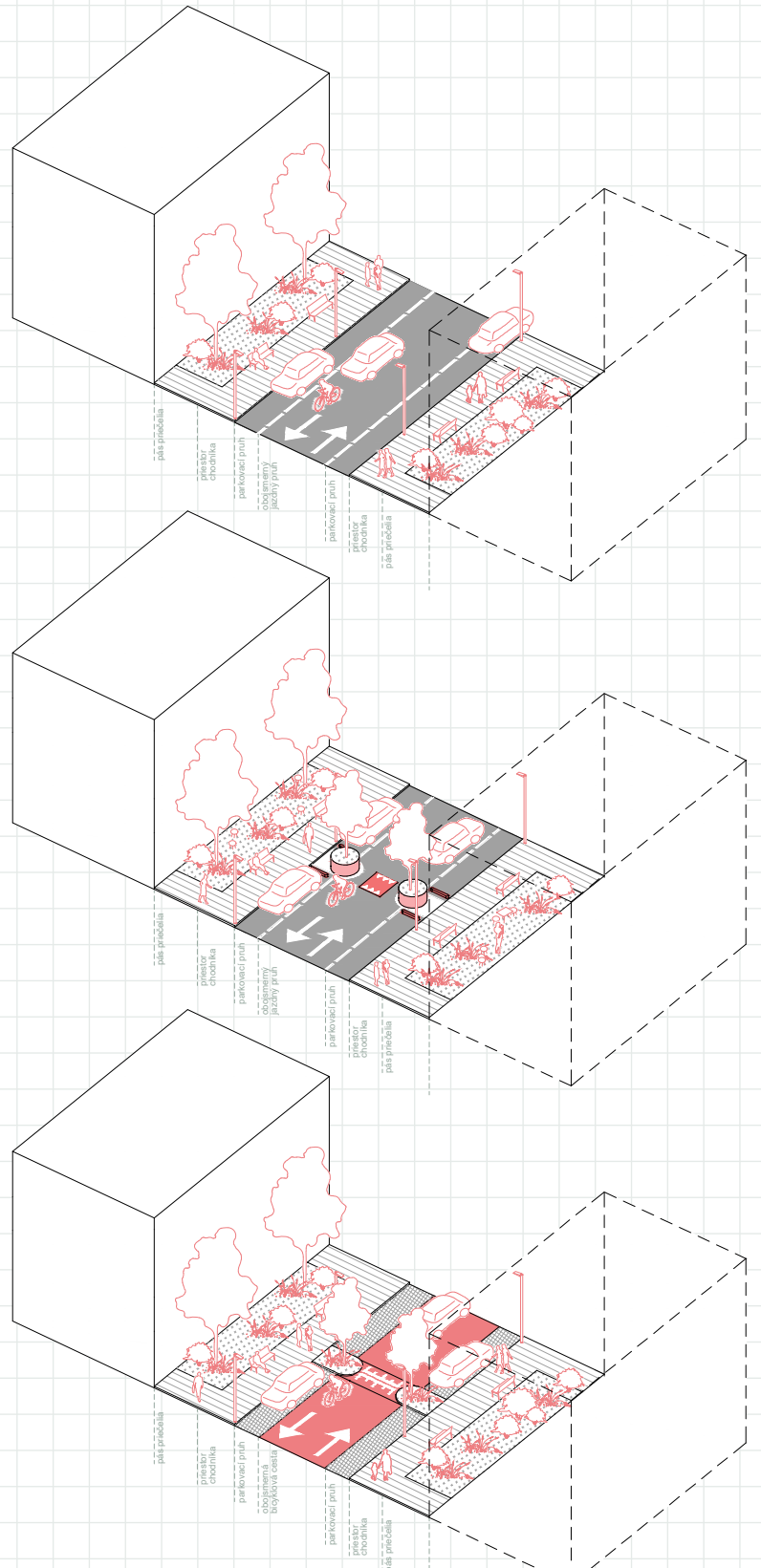
- # obojsmerná premávka
- # parkovací pruh

Dočasné riešenie
Dočasné riešenie ulice s obojsmernou premávkou v zóne 30, so zúženou vozovkou, bicyklovou cestou, vysunutou chodníkovou plochou, parkovacím pruhom, krátkym priečnym prahom a záhonom.

- # obojsmerná premávka
- # zúženie vozovky
- # zóna 30
- # bicyklová cesta
- # vysunutá chodníková plocha
- # parkovací pruh
- # krátky priečny prah (spomaľovací vankúš – obdĺžnikový)
- # záhon

Stavebné riešenie
Stavebné riešenie ulice s obojsmernou premávkou v zóne 30, so zúženou vozovkou, bicyklovou cestou, parkovacím pruhom, krátkym priečnym prahom (sinusoidným spomaľovačom) a vysunutou vegetačnou plochou.

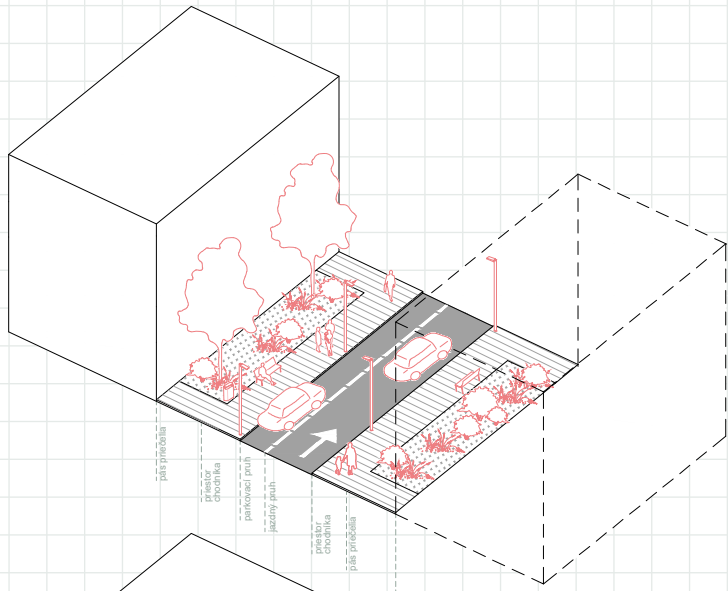
- # obojsmerná premávka
- # zúženie vozovky
- # zóna 30
- # bicyklová cesta
- # parkovací pruh
- # krátky priečny prah (spomaľovací prah – sinusoidný spomaľovač)
- # vysunutá vegetačná plocha

Jednosmerná premávka
20+ m

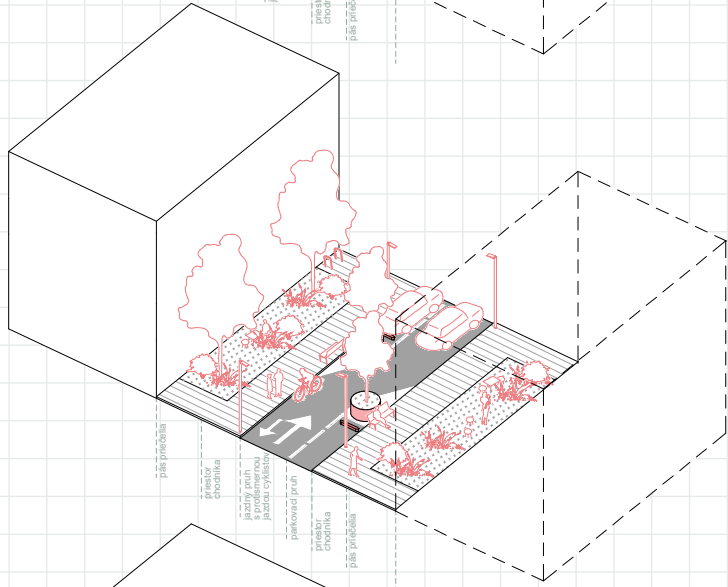
Pôvodný stav
Ulica s jednosmernou premávkou a parkovacím pruhom.

- # jednosmerná premávka
- # parkovací pruh

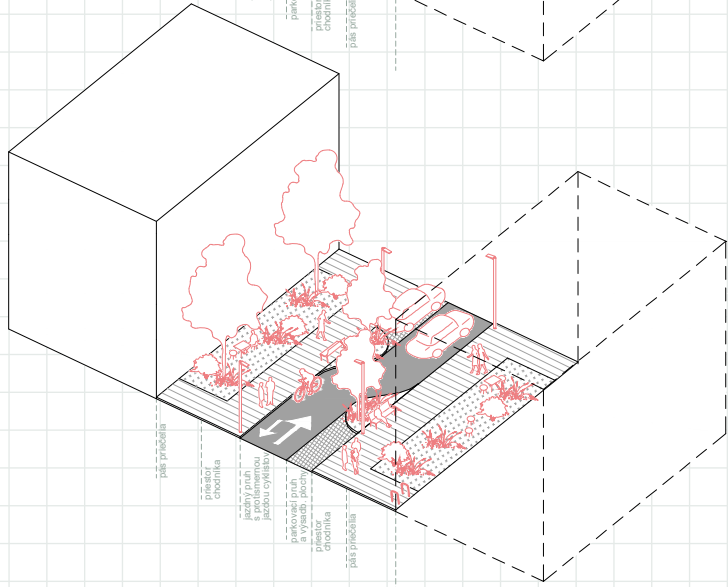
Dočasné riešenie
Dočasné riešenie ulice s jednosmernou aj protismernou premávkou v zóne 30, s vybočením jazdného pruhu, parkovacím pruhom a záhonom.

- # jednosmerná premávka
- # protismerná premávka
- # zóna 30
- # vybočenie jazdného pruhu
- # parkovací pruh
- # záhon

Stavebné riešenie
Stavebné riešenie ulice s jednosmernou aj protismernou premávkou v zóne 30, s vybočením jazdného pruhu a parkovacím pruhom.

- # jednosmerná premávka
- # protismerná premávka
- # zóna 30
- # vybočenie jazdného pruhu
- # parkovací pruh

Ulice v pamiat. zónach a zóne kompaktného mesta

- Zóna pamiatkovej rezervácie má v rámci svojho územia najvyššiu koncentráciu historických pamiatok a štruktúra výstavby je hustá a kompaktná, pričom budovy sú prevažne troj- až štvor-podlažné.
- V zóne prevažujú pešie zóny a uličná sieť je lomená a nepriama.
- Šírka uličných profilov tejto zóny nie je jednotná. Ich hĺbka je však prevažne rovnomerná, definovaná okolitou zástavbou.
- Zóna kompaktného mesta sleduje štruktúru blokovej zástavby v rozmedzí od prelomu 19./20. storočia do 50tych rokov 20. storočia
- Vzhľadom na historický vývoj a charakter kompaktného mesta je uličná sieť tejto oblasti hustá a pomerne rovnomerná a prevažne ortogonálna, s kvalitne koncipovanými verejnými priestormi.
- Uličné profily tejto zóny nie sú jednotné, ale líšia sa vo svojej šírke v závislosti od významu komunikácie.

Ulice v zónach zástavby rodinných domov

- Zástavba je najrozmanitejšou zo všetkých zón v meste, je pripomienkou pestrej histórie Bratislavy a odkazom na jej postupný rozvoj.
- Prevažne ortogonálna uličná sieť pri súčasnej zástavbe, pri pôvodnej zástavbe a zástavbe na svahu ide predovšetkým o lomenú uličnú sieť.
- Charakter verejných priestorov za zásadne líši v závislosti od lokality (v súčasnej zástavbe na okraji mestských častí sú často poddimenzované, kým v exponovaných častiach bližšie k centru sú kvalitnejšie).

Ulice v zónach sídliskovej a novodobej zástavby

- Sú jedny z najrozľahlejších na území Bratislavy, pričom najstaršie sídliská majú pôvod v 50. rokoch, a boli prevažujúcou novou zástavbou až do 90. rokov 20. storočia
- Kým pri prvých sídliskách možno badať vyššiu mieru kompaktnosti či kvality verejného priestoru, od 70. rokov možno sledovať čoraz vyššiu mieru neuskutočnených zámerov v územiach sídlisk.
- Zóna novodobej zástavby súhrnne znamená zóny zástavby, ktoré vznikli po roku 1990 a ide pritom o zástavbu, ktorá je veľmi rôznorodá a distribuovaná naprieč mestom.
- Verejné priestory by tu mali byť multifunkčné a atraktívne, spĺňať požiadavky inkluzívneho priestoru a vytvárať podmienky na zdravý rozvoj mesta, jeho obyvateľov a lokálnej ekonomiky.

23 Stavebné riešenie ulice v obytnej zóne s vyvýšenou plochou, zmenou povrchu vozovky, parkovacím pruhom, záhonom, stromoradiem, lavičkou a reklamným zariadením typu citylight. Žilžkova, Bratislava

stavebné riešenie
zvýšená plocha – pri úpravách obytnej zóny
zmena povrchu vozovky
obytná zóna
parkovací pruh
záhon
stromoradie
lavička
reklamné zariadenie – citylight

24 Stavebné riešenie ulice v obytnej zóne s vybočením jazdného pruhu, optickou psychologickou brzdou, zmenou povrchu vozovky, vyvýšenou plochou, parkovacím pruhom a záhonom. Sopot, Poľsko

stavebné riešenie
obytná zóna
vybočenie jazdného pruhu
optická psychologická brzda
zmena povrchu vozovky
vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej zóny
parkovací pruh
záhon

25 Stavebné riešenie ulice v obytnej zóne s oddelenými jazdnými pruhmi, deliacim ostrovčekom, zmenou povrchu vozovky, vysunutým nárožím, vyvýšenou plochou, kruhovým objazdom, parkovacím pruhom, stromoradiem a záhonom. Gdansk, Poľsko

stavebné riešenie
obytná zóna
oddelenie jazdných pruhov
deliaci ostrovček
zmena povrchu vozovky
vysunutie nárožie
vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej zóny
kruhový objazd
parkovací pruh
stromoradie
záhon

26 Stavebné riešenie ulice so zrušenými stredovými a okrajovými čiarami, s vybočením jazdného pruhu a optickou psychologickou brzdou, s vyvýšenou plochou na križovatke, parkovacím pruhom a stromoradiím. Kladniarska, Bratislava

stavebné riešenie
zrušenie stredových a okrajových čiar
vybočenie jazdného pruhu
optická psychologická brzda
vyvýšená plocha – na križovatke
parkovací pruh
stromoradie

27 Stavebné riešenie ulice s oddelenými jazdnými pruhmi, vegetačným deliacim ostrovčekom, vysunutou chodníkovou plochou a vysunutým nárožím, s parkovacím pruhom a stromoradiím. Továrenská, Bratislava

stavebné riešenie
oddelenie jazdných pruhov
deliaci ostrovček – vegetačný
vysunutá chodníková plocha
vysunutú nárožie
parkovací pruh
stromoradie

28 Stavebné riešenie ulice v obytnej zóne s vyvýšenou plochou, organizáciou parkovania, vybočením jazdného pruhu, vegetačným deliacim ostrovčekom, zmenou povrchu vozovky a parkovacím pruhom. Kováčova, Bratislava

stavebné riešenie
obytňá zóna
vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej zóny
organizácia parkovania
vybočenie jazdného pruhu
deliaci ostrovček – vegetačný
zmena povrchu vozovky
parkovací pruh

29 Dočasné riešenie ulice v zóne 30 s vybočením jazdného pruhu, ochranným ostrovčekom, miniokružnou križovatkou a parkovacím pruhom. Nevädzová, Bratislava

dočasné riešenie
zóna 30
vybočenie jazdného pruhu
ochranný ostrovček
miniokružná križovatka
parkovací pruh

30 Stavebné riešenie ulice v zóne 30 s vysunutými chodníkovými plochami a zúženými jazdnými pruhmi, s parkovacím pruhom, stromoradiím a hmatateľnými povrchmi. Klemensova, Bratislava

stavebné riešenie
zóna 30
vysunuté chodníkové plochy
zúženie jazdných pruhov
parkovací pruh
stromoradie
hmatateľné povrchy

31 Stavebné riešenie ulice so zúženou vozovkou, vysunutou chodníkovou a vegetačnou plochou, s dlhým priečnym prahom a stromoradiím. Grösslingová, Bratislava

stavebné riešenie
zúženie vozovky
vysunutá chodníková plocha
vysunutá vegetačná plocha
dlhý priečný prah
stromoradie

32 Stavebné riešenie ulice s vybočením jazdného pruhu, vysunutou chodníkovou a vegetačnou plochou, vyvýšenou plochou, parkovacím pruhom, stromoradiím, záhonom, pobytovým priestorom a lavičkou. Madrid, Španielsko

stavebné riešenie
vybočenie jazdného pruhu
vysunutá chodníková plocha
vysunutá vegetačná plocha
vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej zóny
parkovací pruh
stromoradie
záhon
pobytový priestor
lavička

33 Stavebné riešenie ulice so zúženými jazdnými pruhmi a zníženým počtom jazdných pruhov, s parkovacím pruhom a stromoradiím. Madrid, Španielsko

stavebné riešenie
zúženie jazdných pruhov
zníženie počtu jazdných pruhov
parkovací pruh
stromoradie

34 Stavebné riešenie ulice so zmenou povrchu vozovky a vyvýšenou plochou, s priestorom pre krátkodobé zastavenie, stromoradiím, záhonom, pobytovým priestorom a lavičkou. Madrid, Španielsko

stavebné riešenie
zmena povrchu vozovky
vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej zóny
krátkodobé zastavenie
stromoradie
záhon
pobytový priestor
lavička

Princípy
a štandardy
tvorby
bezpečných ulíc

35 Dočasné riešenie ulice v pešej zóne so zníženým počtom jazdných pruhov, s pobytovým priestorom, lavičkou, cyklostojanom a záhonom. Berlín, Nemecko

dočasné riešenie
pešia zóna
zníženie počtu jazdných pruhov
pobytový priestor
lavička
cyklostojan
záhon

36 Dočasné riešenie ulice s bicyklovou cestou a zníženým počtom jazdných pruhov, s optickou psychologickou brzdou, vysunutou chodníkovou plochou, oddelením pomocou pevných stĺpikov, parkovacím pruhom, cyklostojanom a stromoradiím. Berlín, Nemecko

dočasné riešenie
bicyklová cesta
zníženie počtu jazdných pruhov
optická psychologická brzda
vysunutá chodníková plocha
deliaci prvok – pevný stĺpik
parkovací pruh
cyklostojan
stromoradie

37 Dočasné riešenie ulice s bicyklovou cestou, zníženým počtom jazdných pruhov, vysunutou chodníkovou plochou, parkovacím pruhom a stromoradiím. Berlín, Nemecko

dočasné riešenie
bicyklová cesta
zníženie počtu jazdných pruhov
vysunutá chodníková plocha
parkovací pruh
stromoradie

38 Stavebné riešenie ulice s bicyklovou cestou a zníženým počtom jazdných pruhov, s optickou psychologickou brzdou, vysunutou vegetačnou plochou, parkovacím pruhom a stromoradiím. Viedeň, Rakúsko

- # stavebné riešenie
- # bicyklová cesta
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # optická psychologická brzda
- # vysunutá vegetačná plocha
- # parkovací pruh
- # stromoradie

39 Stavebné riešenie ulice v obytnej zóne s vysunutou chodníkovou plochou, vyvýšenou plochou, optickou psychologickou brzdou, zmenou povrchu vozovky, parkovacím pruhom, cyklostojanom a stromami. Viedeň, Rakúsko

- # stavebné riešenie
- # obytňá zóna
- # vysunutá chodníková plocha
- # vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej zóny
- # optická psychologická brzda
- # zmena povrchu vozovky
- # parkovací pruh
- # cyklostojan
- # stromy

40 Stavebné riešenie ulice so zúženými a oddelenými jazdnými pruhmi, s ich vybočením, ochranným a vegetačným deliacim ostrovčekom, vysunutou vegetačnou plochou, zmenou povrchu vozovky, pojazdným nárožím, dlhým priečnym prahom a segregovanou cyklotrasou. Utrecht, Holandsko

- # stavebné riešenie
- # zúženie jazdných pruhov
- # oddelenie jazdných pruhov
- # vybočenie jazdného pruhu
- # ochranný ostrovček
- # deliaci ostrovček – vegetačný
- # vysunutá vegetačná plocha
- # zmena povrchu vozovky
- # pojazdné nárožie
- # dlhý priečny prah
- # cyklotrasa – segregovaná

41 Dočasné riešenie ulice so zúžením a znížením počtu jazdných pruhov, s ich oddelením deliacim ostrovčekom a flexibilnými aj pevnými stĺpmi, s vysunutou chodníkovou plochou, parkovacím pruhom a cyklostojanom. Brusel, Belgicko

- # dočasné riešenie
- # zúženie jazdných pruhov
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # oddelenie jazdných pruhov
- # deliaci ostrovček
- # deliaci prvok – flexibilný stĺpik
- # deliaci prvok – pevný stĺpik
- # vysunutá chodníková plocha
- # parkovací pruh
- # cyklostojan

42 Stavebné riešenie ulice s vybočením jazdného pruhu, vysunutou chodníkovou a vegetačnou plochou, vyvýšenou plochou, parkovacím pruhom, stromoradiím, pobytovým priestorom a lavičkou. Barcelona, Španielsko

- # stavebné riešenie
- # vybočenie jazdného pruhu
- # vysunutá chodníková plocha
- # vysunutá vegetačná plocha
- # vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej zóny
- # parkovací pruh
- # stromoradie
- # pobytový priestor
- # lavička

43 Dočasné riešenie ulice so zúžením a znížením počtu jazdných pruhov, s ich oddelením ostrovčekom a stĺpmi, s krátkym priečnym prahom a optickou psychologickou brzdou, so segregovanou cyklotrasou, parkovacím pruhom a pobytovými prvkami. Berlín, Nemecko

- # dočasné riešenie
- # zúženie jazdných pruhov
- # zníženie počtu jazdných pruhov
- # oddelenie jazdných pruhov
- # deliaci ostrovček
- # vysunuté nárožie
- # krátky priečny prah
- # deliaci prvok – flexibilný stĺpik
- # parkovací pruh
- # cyklotrasa – segregovaná
- # kvetináč
- # pobytový priestor

44 Stavebné riešenie ulice s bicyklovou cestou, zrušením stredovými a okrajovými čiarami, optickou psychologickou brzdou, krátkym priečnym prahom (sínusoidným spomaľovačom) a parkovacím pruhom. Wageningen, Holandsko

- # stavebné riešenie
- # bicyklová cesta
- # zrušenie stredových a okrajových čiar
- # optická psychologická brзда
- # krátky priečny prah (spomaľovací prah - sínusoidný spomaľovač)
- # parkovací pruh

45 Dočasné riešenie ulice so zúženými jazdnými pruhmi, vysunutým nárožím a diverterom v križovatke, s optickou psychologickou brzdou, oddelením pomocou pevných stĺpikov, kvetináčom a pobytovým priestorom. Viedeň, Rakúsko

- # dočasné riešenie
- # zúženie jazdných pruhov
- # vysunuté nárožie
- # diverter v križovatke
- # optická psychologická brзда
- # deliaci prvok – pevný stĺpik
- # kvetináč
- # pobytový priestor

46 Stavebné riešenie ulice so zúženými jazdnými pruhmi, vysunutým nárožím, optickou psychologickou brzdou a oddelením pomocou pevných stĺpikov, so záhonom, stromoradiím a pobytovým priestorom. Madrid, Španielsko

- # stavebné riešenie
- # zúženie jazdných pruhov
- # vysunuté nárožie
- # optická psychologická brзда
- # deliaci prvok – pevný stĺpik
- # záhon
- # stromoradie
- # pobytový priestor

47 Stavebné riešenie ulice v obytnej zóne s vybočením jazdného pruhu, vyvýšenou plochou, parkovacím pruhom, stromom, pobytovým priestorom, lavičkou a cyklostojanom. Kodaň, Dánsko

- # stavebné riešenie
- # obytná zóna
- # vybočenie jazdného pruhu
- # vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej zóny
- # parkovací pruh
- # strom
- # pobytový priestor
- # lavička
- # cyklostojan

48 Dočasné riešenie ulice v obytnej zóne s vybočením jazdného pruhu, optickou psychologickou brzdou a vyvýšenou plochou, s parkovacím pruhom, kvetináčom a cyklostojanom. Bazilej, Švajčiarsko

- # dočasné riešenie
- # obytná zóna
- # vybočenie jazdného pruhu
- # optická psychologická brзда
- # vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej zóny
- # parkovací pruh
- # kvetináč
- # cyklostojan

49 Stavebné riešenie ulice v obytnej zóne s vybočením jazdného pruhu, optickou psychologickou brzdou a vyvýšenou plochou, so stromom, pobytovým priestorom, lavičkou a cyklostojanom. Bazilej, Švajčiarsko

- # stavebné riešenie
- # obytná zóna
- # vybočenie jazdného pruhu
- # optická psychologická brзда
- # vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej zóny
- # strom
- # pobytový priestor
- # lavička
- # cyklostojan

50 Stavebné riešenie ulice s bicyklovou cestou, zúženými a oddelenými jazdnými pruhmi, pojazdným ostrovčekom, vysunutou vegetačnou plochou, zmenou povrchu vozovky, dlhým priečnym prahom a stromoradiím. Nijmegen, Holandsko

stavebné riešenie
bicyklová cesta
zúženie jazdných pruhov
oddelenie jazdných pruhov
pojazdný ostrovček
vysunutá vegetačná plocha
zmena povrchu vozovky
dlhý priečny prah
stromoradie

51 Stavebné riešenie ulice s bicyklovou cestou a oddelenými jazdnými pruhmi, s optickou psychologickou brzdou a zmenou povrchu vozovky, s vysunutou vegetačnou plochou, parkovacími pruhmi, lavičkou, cyklostojanom a stromami. Graz, Rakúsko

stavebné riešenie
bicyklová cesta
oddelenie jazdných pruhov
optická psychologická brzda
zmena povrchu vozovky
vysunutá vegetačná plocha
parkovací pruh
lavička
cyklostojan
stromy

52 Stavebné riešenie ulice s vyvýšenou plochou, optickou psychologickou brzdou a zmenou povrchu vozovky, s pobytovým priestorom, lavičkou, cyklostojanom, stromoradiím a záhonom. Barcelona, Španielsko

stavebné riešenie
vyvýšená plocha – pri úpravách obytnej a pešej zóny
optická psychologická brzda
zmena povrchu vozovky
pobytový priestor
lavička
cyklostojan
stromoradie
záhon

Bibliografia

Odborná literatúra

Gehl, J. (2010). Cities for People. Island Press, Washington.

Jacobs, J. (1970 (2012)). Ekonomia miest (S. Ficová, preklad). MOX NOX, Dolní Kounice, Česko.

Lynch, K. (1960). The Image of the City. MIT Press, Cambridge.

Whye, W. H. (1980). The Social Life of Small Urban Spaces.

Zahraničné manuály

Bostom Complete Streets - Design Guidelines. City of Boston. 2013.

La U urbana: el libro blanco de las calles de Barcelona. FAD 2009.

Manuál tvorby veřejných prostranství hl. mesta Prahy. Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy. 2014.

Manuál tvorby verejných priestranstiev mesta Prešov. Burák, Burák, Nováček. 2019.

Urban Street Design Guide. NACTO. 2014

TP 132 Zásady zklidňování dopravy na pozemních komunikacích (Česko)

Strategické dokumenty

Bratislava 2030

Územný generel dopravy hlavného mesta Bratislava 2015

Plán udržateľnej mobility Bratislavského samosprávneho kraja 2019

Technické normy a pod.

STN 73 6110 Projektovanie miestnych komunikácií

TP 018 Zásady navrhovania prvkov upokojuvania dopravy na úsekoch cestných prietahov v obciach a mestách

TP 048 Navrhovanie debarierizačných opatrení pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie na pozemných komunikáciách

TP 085 Navrhovanie cyklistickej infraštruktúry

TP 117 Spoločné zásady používania dopravných značiek a dopravných zariadení

TP 118 Zásady používania vodorovných dopravných značiek

VZN č. 5/2018 o starostlivosti o verejnú zeleň a ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy

Spracovateľský kolektív

Autorský tím (MIB)

Oto Nováček, Miroslava Daňová

Autorská spolupráca

Michal Kubala, Matej Ondovčík, Patrícia Hrehušová

Odborní konzultanti

Daniel Bartoň, Ivan Bútora, Branislav Strenk, Zuzana Remiášová, Ján Ivanko

František Brliť, Ondrej Májek, Peter Netri

Grafická identita

Martin Bajaník

Grafická úprava

Tomáš Filo

Zdroje fotografií

Daniel Bartoň - 53

Andrea Boroš Leitmann - 21, 41

Miroslava Daňová - 02, 03, 06 - 08, 15, 19, 20, 22, 23, 25 - 27, 28, 29, 32 - 39, 44 - 46, 48 - 51, 54

Ján Hubčík - 05,

Ján Margen - 30

Peter Netri - 09, 16, 17, 42, 52

Oto Nováček - 01, 11, 12, 14, 24, 40, 43, 47

Stanislav Skýva - 10, 18

Marek Velček - 04, 13, 31

Manuál verejných priestorov

Princípy a štandardy tvorby bezpečných ulíc: Dopravno-urbanistické situácie

Metropolitný inštitút Bratislavy

Sekcia verejných priestorov

Primaciálne námestie 1

814 99 Bratislava

© Metropolitný inštitút Bratislavy, Bratislava 2026

Manuál verejných priestorov/Princípy a štandardy tvorby bezpečných ulíc:

Dopravno-urbanistické situácie

V Bratislave v roku 2026 vydal Metropolitný inštitút Bratislavy.

Akékoľvek modifikácie publikácie sú možné len

so súhlasom vydavateľa. Publikácia je k dispozícii voľne na stiahnutie.

Šírenie je možné len s uvedením zdroja.

Verzia 1.01

www.manual.mib.sk